

**Türk
Çimento Sektörü
2023**

Turkish Cement Sector / 2023

TÜRKÇİMENTO

2023 Yılında Türk Çimento Sektörü

Turkish Cement Sector in 2023

Ekonomik Durum

2023 yılının ilk yarısı, düşen enerji fiyatları ve Çin ekonomisinin gecikmeli de olsa toparlanmasının etkisiyle önceki beklentilere kıyasla sınırlı da olsa daha ılımlı iktisadi faaliyeti beraberinde getirmiştir. Ancak, küresel ölçekte dirençli hale gelen enflasyonla mücadele kapsamında uygulanan sıkı para politikaları nedeniyle iktisadi faaliyetin dünya ölçeğinde durgun seyrettiği ve ülkeler arasında dengeli olmadığı görülmektedir. ABD Merkez Bankası (FED) 2022 yılının ilk çeyreğinden başlayarak 2023 yılının ikinci çeyreği sonuna kadar politika faizini aralıksız yükseltirken, Avrupa Merkez Bankası (ECB) bir süre gecikmeli de olsa bu sürece faiz artışlarıyla eşlik etmiştir. Birçok ülkenin finansal koşulları sıkılaştırması küresel ekonominin yavaş büyüme ve katı enflasyonu bir arada tecrübe etmesine neden olmaktadır.

Söz konusu gelişmeler önümüzdeki dönemlerde küresel çapta ılımlı yavaşlama beklentilerini desteklemektedir. Nitekim sık frekanslı öncü verilerin bir kısmı ekonomik aktivitede zayıflamaya işaret etmektedir. ABD ekonomisinin 2023 yılının ilk yarısında yavaşlamış olması ve Çin'in emlak sektöründe kronikleşen finansal sorunlar yaşaması, küresel ılımlı yavaşlama beklentilerini güçlü tutmaktadır. Diğer taraftan, sıkı para politikalarının küresel enflasyonu ne ölçüde düşürebileceği belirsizdir. Güncel veriler küresel düzeyde enflasyonun hala direncini koruduğunu göstermektedir.

Economical Status

The first half of 2023 brought a more moderate economic activity, albeit limited, compared to previous expectations due to falling energy prices and the delayed recovery in the Chinese economy. However, due to the tight monetary policies implemented to combat inflation, which has become resilient on a global scale, economic activity remained sluggish on a global scale and was not balanced across countries. The US Federal Reserve (FED) raised its policy rate continuously from the first quarter of 2022 until the end of the second quarter of 2023, while the European Central Bank (ECB) accompanied this process with rate hikes, albeit with a delay. The tightening of financial conditions in many countries is causing the global economy to experience a combination of slow growth and rigid inflation.

These developments support the expectations of a moderate slowdown globally in the upcoming period. In fact, some of the frequent leading indicators point to a weakening in economic activity. The slowdown in the US economy in the first half of 2023 and China's chronic financial problems in the property sector keep the expectations for a moderate global slowdown strong. On the other hand, the extent to which tight monetary policies can reduce global inflation is uncertain. Recent data suggest that global inflation still remains resilient.

Bu koşullar altında 2022 yılında yüzde 3,5 oranında büyüyen küresel ekonominin, 2023 ve 2024 yıllarında yüzde 3,1 büyüme oranıyla yavaşlayan bir görünüm arz edeceği tahmin edilmektedir. 2022 yılında yüzde 2,6 büyüyen gelişmiş ekonomilerin sıkılaştırılan finansal koşullar ve azalan talep nedeniyle IMF tahminlerine göre 2023 yılında yüzde 1,6 ve 2024 yılında yüzde 1,5 oranında büyümeleri beklenmektedir. 2023 yılında ABD'nin yüzde 2,5 ve Avro Bölgesinin yüzde 0,5 büyümesi öngörülmektedir.

2022 yılında yüzde 4,1 büyüme kaydetmiş olan yükselen ve gelişmekte olan ülkelerde ise 2023 yılının ikinci yarısında ekonomik faaliyetin kısmen yavaşlaması beklentisiyle birlikte bu ülke grubunun 2023 yılında da yüzde 4,1 oranında büyümesi öngörülmektedir. Söz konusu yılda yükselen ve gelişmekte olan ülkeler grubunun, yüzde 5,2 büyümesi beklenen Çin'in ve yüzde 6,7 oranında büyümesi beklenen Hindistan'ın öncülüğünde performans göstereceği beklenmektedir. Bununla birlikte, anılan ülke grubu için 2024 tahmini de yüzde 4,1 seviyesindedir. 2024 yılında Çin'in yüzde 4,6, Hindistan'ın yüzde 6,5 oranında büyümesi öngörülmektedir.

Küresel mal ve hizmet ticaret hacmi jeopolitik gerilimlere rağmen 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 5,1 artmıştır. 2023 yılında ise küresel ekonomik aktivitedeki yavaşlamaya paralel olarak dünya ticaret hacminde görece yavaşlama gerçekleşeceği beklenmektedir. Küresel ticareti sınırlayan jeopolitik gerginlikler, enerji sorunları ve tedarik zinciri kısıtları nedeniyle dünya mal ve hizmet ticaret hacminin 2023 yılında yüzde 0,9 büyümesi, 2024 yılında ise ivme kazanarak yüzde 3,5 oranında artması öngörülmektedir.

Under these conditions, the global economy, which grew by 3.5 percent in 2022, is expected to slow down to 3.1 percent both in 2023 and in 2024. Having grown by 2.6 percent in 2022, advanced economies are expected to grow by 1.6 percent in 2023 and 1.5 percent in 2024, according to IMF forecasts, due to tightening financial conditions and declining demand. In 2023, the US and the Euro Area are expected to grow by 2.5 per cent and 0.5 per cent, respectively.

In emerging and developing economies, which grew by 4.1 per cent in 2022, this group of countries is expected to grow by 4.1 per cent in 2023, with the expectation of a partial slowdown in economic activity in the second half of 2023. In this year, the emerging and developing economies group is expected to be led by China, which is expected to grow by 5.2 per cent, and India, which is expected to grow by 6.7 per cent. However, the 2024 forecast for this country group is 4.1 per cent. In 2024, China and India are expected to grow by 4.6 per cent and 6.5 per cent, respectively.

Despite geopolitical tensions, the global trade volume in goods and services increased by 5.1 percent in 2022 compared to the previous year. In 2023, world trade volume is expected to slow down relatively in line with the slowdown in global economic activity. Due to geopolitical tensions, energy problems and supply chain constraints that limit global trade, the volume of world trade in goods and services is projected to grow by 0.9 percent in 2023 and accelerate to 3.5 percent in 2024.

Gelişmiş ekonomilerde işsizlik oranı, salgın sonrasında azalış eğilimine girerek 2022 yılında yüzde 4,5'e gerilemiş ve küresel toparlanmayı yansıtmıştır. 2023 yılında gelişmiş ekonomilerde yüzde 4,4 işsizlik oranı beklenmektedir. 2024 yılında olası küresel yavaşlamanın küresel işsizlik oranında yukarı yönlü baskı yapabileceği ve gelişmiş ülkelerde işsizliğin yüzde 4,6'ya yükselmesi öngörülmektedir.

Para politikasında sıkılaşıma ve küresel yavaşlama beklentileri ile emtia fiyat artışları hız kesmiştir. Nitekim yakıt dışı emtia grubu fiyatları 2022 yılında ortalama yüzde 7,9 artış kaydederken 2023 yılında yüzde 6,3 azalış göstermesi beklenmektedir. Jeopolitik sorunlar, gıda ve enerji grubu fiyatlarının salgın öncesine göre yüksek seviyelerde kalmasına neden olmaktadır. Bu çerçevede, 2022 yılında yüzde 39,2 oranında artan petrol fiyatlarının yıllık olarak 2023'te yüzde 16,5 ve 2024'te yüzde 0,7 azalması beklenmektedir.

Küresel finansal koşulların sıkılaştığı ve Rusya-Ukrayna savaşı ile diğer jeopolitik gerilimlerin devam ettiği bir ortamda yaşanan belirsizliklerin çeşitli riskleri tetiklediği düşünülmektedir. Küresel düzeyde sıkı uygulanan para politikaları toplam talebi kısmak suretiyle küresel büyümeyi sınırlandırmaktadır. Sıkılaştıran küresel para politikalarına rağmen küresel ölçekte enflasyon kalıcı olmaya devam etmektedir. Küresel ekonomide yumuşak bir inişle yavaşlama süreci kaçınılmaz görünmektedir. Aynı zamanda, ABD-Çin eksenli ticaret gerilimleri ve diğer jeopolitik gerilimler ve iklim değişikliği ile doğal afetler gibi riskler de bulunmaktadır.

The unemployment rate in advanced economies followed a downward trend after the pandemic, falling to 4.5 percent in 2022, reflecting the global recovery. In 2023, an unemployment rate of 4.4 percent is expected in advanced economies. In 2024, a possible global slowdown is likely to put upward pressure on the global unemployment rate, and unemployment is projected to rise to 4.6 percent in advanced economies.

Commodity price increases lost pace amid tightening in monetary policy and expectations of a global slowdown. In fact, non-fuel commodity prices are expected to increase by 7.9 percent on average in 2022, while they are expected to decline by 6.3 percent in 2023. Geopolitical problems cause food and energy prices to remain higher than before the pandemic. Accordingly, oil prices, which rose by 39.2 percent in 2022, are expected to decline by 16.5 percent in 2023 and 0.7 percent in 2024.

Uncertainties in an environment of tightening global financial conditions and the ongoing Russian-Ukrainian war and other geopolitical tensions are believed to trigger various risks. Tight global monetary policies restrain global growth by curbing aggregate demand. Despite tightening global monetary policies, inflation remains persistent on a global scale. A slowdown in the global economy with a soft landing seems inevitable. At the same time, there are risks such as US-China trade tensions and other geopolitical tensions, climate change and natural disasters.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100'üncü yılı olan 2023'e 6 Şubat'ta yaşanan ve 53 bin vatandaşımızın hayatını kaybettiği deprem felaketi damga vurdu. Yılın en önemli siyasi olayı ise Mayıs ayında gerçekleştirilen Cumhurbaşkanı seçimi oldu. Seçimin hemen ardından ekonomi yönetiminde köklü değişiklikler yapıldı. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Merkez Bankası Başkanlığına yeni atamalar yapıldı.

Bu atamalarla birlikte "rasyoneliteye dönüş" oldu. Seçim sonrası dönemde eski ekonomi ekibi büyük ölçüde tasfiye edildi. Ortodoks iktisat anlayışını benimsemiş kişiler göreve geldi. Politika faizi 6 ayda yüzde 34 yükseltildi. Ekonomideki bu normalleşme, muhtemel bir ödemeler dengesi krizini de engellemiş oldu.

2023 yılının ilk 5 ayına ultra genişlemeci para ve maliye politikaları ile artan piyasa düzenleme ve kontrolleri damgasını vurdu. Yılın ikinci yarısında ise kademeli bir çerçevede sıkılaştıran bir para politikası ile ekonomimiz şekillendi. Kamu maliyesinde yaz aylarında vergi oranlarında artışla bütçedeki açılma kontrol altına alınmaya çalışılsa da artan giderler kaynaklı maliye politikası genel olarak genişlemeci çerçevede uygulandı.

2023 yılında büyümenin ana motoru, yüksek enflasyon sebebiyle öne çekilen tüketim oldu. Bu büyüme modelinin sürdürülemez olması sebebiyle yeni ekonomi yönetimi para politikası ile ekonomiyi yavaşlatma kararı aldı.

2023 yılının en sıcak konusu hanehalkının satın alma gücünü hızla eriten enflasyondur. Enflasyonu kontrol altına almak için Merkez Bankası'nın yeni yönetimi faizleri artırma kararı aldı. Ancak faiz artışının

2023, the 100th anniversary of the founding of the Republic of Turkey, was marked by the earthquake disaster on 6 February, in which 53 thousand citizens lost their lives. The most important political event of the year was the Presidential election which was held in May. Immediately after the election, radical changes were made in the economic administration. New appointments were made to the Ministry of Treasury and Finance and the Central Bank Presidency.

With these appointments, there was a "return to rationality". In the post-election period, the old economic team was largely purged. People who adopted the orthodox understanding of economics took office. The policy rate was raised by 34 per cent in 6 months. This normalisation in the economy also prevented a possible balance of payments crisis.

The first 5 months of 2023 were marked by ultra-expansionary monetary and fiscal policies and increased market regulation and controls. In the second half of the year, our economy was shaped by a gradually tightening monetary policy. In public finance, although the budget deficit was tried to be controlled by increasing tax rates in the summer months, the fiscal policy was generally implemented in an expansionary framework due to increasing expenditures.

In 2023, the main engine of growth was consumption, which was pushed forward due to high inflation. Since this growth model was unsustainable, the new economic management decided to slow down the economy with monetary policy.

The hottest topic of 2023 was inflation, which was rapidly eroding the purchasing power of households. In order to control inflation, the new management of the Central Bank decided to increase interest rates. However, in order to prevent the interest rate hike from

ekonomik büyümeyi aşağı çekmemesi adına faiz artışının tek seferde yapılması yerine kademeli bir artış politikası tercih edildi. Kurumsal çerçeveye olan güvenin düşük olması kaynaklı yaz aylarında yaşanan yüksek kur şokları ve fiyatlandırma davranışlarındaki ataletin etkisiyle 2023 yılında tüketici enflasyonunda geri çekilmeyi yaşayamadık.

2023 yılında seçim kaynaklı yapılan harcamalar, Kahramanmaraş merkezli depremin getirdiği yük ile artan faiz oranlarının bütçe finansmanını artırması kaynaklı bütçe giderlerinde yüksek artış meydana geldi. 2023 yılında Türkiye ekonomisine ilişkin ana göstergeler ekonominin dengelenmeden oldukça uzak olduğunu gösteriyor. Bu da istikrar programının 2024 yılında kesintisiz uygulanmasının önemini bir kez daha ortaya koyuyor. Ancak makro-finansal dengelenmeyi sadece enflasyonu düşürmek, kurda istikrar sağlamak, kamu mali dengeleri ve dış ticarete sürdürülebilirliğe ulaşmak olarak değerlendirmemek lazım.

Türkiye ekonomisinin en yakıcı sorunlarından biri toplumsal refahtaki gerileme, gelir dağılımı ve adaletindeki bozulmadır. Genele yaygın bir istikrar elde etmek için de sadece faiz oranlarını yüksek tutmak yeterli değildir. Bunu sağlayacak en önemli konu yapısal reformlardır. Bunların başında; hukuk sisteminin etkinliği ve kurumlara olan güvenin artırılması, liyakatin ve hesap verilebilirliğin pekiştirilmesi, eğitim sistemi ve iş gücü piyasalarının iyileştirilmesi gibi alanlar başta yer almaktadır. Bu alanlarda atılacak adımlar, Türkiye’de yeniden dengelenme sürecinin daha az hasarla atlatılmasına ve Türkiye’deki toplam faktör verimliliğinin

dragging down economic growth, a gradual increase policy was preferred instead of a single rate hike. Due to the high exchange rate shocks in the summer due to low confidence in the institutional framework and the inertia in pricing behaviour, we could not experience a pullback in consumer inflation in 2023.

In 2023, there was a high increase in budget expenses due to election-related expenditures, the burden brought by the Kahramanmaraş-centered earthquake and increasing interest rates increasing budget financing. The primary economic indicators for Turkey in 2023 demonstrate how out of balance the country's economy is. This emphasizes how crucial it is to continue implementing the stabilization program through 2024. Macro-financial balancing should be measured in more ways than just lowering inflation, keeping the currency rate stable, and attaining sustainability in the public financial balance and international trade.

The worsening of social welfare, unfair revenue distribution and deterioration in justice are the most urgent issues facing the Turkish economy. It is not sufficient to just maintain high interest rates in order to attain general stability. Structural reforms are the most crucial factor that will make this happen. The most important of them are the following: enhancing the efficiency of the legal system, boosting institutional confidence, bolstering merit and accountability, and enhancing the labor market and educational system are among the main areas. Steps to be taken in these areas will make a significant contribution to overcoming the rebalancing process in Turkey with less damage, increasing total

yükseltilmesine, gelir dağılımını ve adaletin iyileştirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

2023, ilk yarısında maceralı bir şekilde başlanan, sonra ise test edilmiş geleneksel politikalara dönmenin getirdiği temkinli iyimserlikle kapatılan bir yıl oldu. Bu sene aldığımız en kıymetli ders, zor yoldan da olsa geleneksel politikalarından sapmanın ekonomiye verdiği derin hasarı gözlemlenmek ve sonrasında "rasyoneliteye dönmek".

Türkiye ekonomisi 2023 yılına ilk çeyrekte %4,0 oranında büyüme ile başladı. Büyüme diğer çeyreklerde de devam etmiş ve ülkemiz, 2., 3. ve 4. çeyreklerde sırasıyla %3,9, %6,1 ve %4,0 oranlarında büyümüştür. Büyüme oranının yılın sonuna doğru azaldığı görülmektedir.

2023 yılı Gayri Safi Yurtiçi Hasıla değeri cari fiyatlarla %75 artışla 26 trilyon 276 milyar 307 milyon liraya ulaşmıştır. GSYH sabit fiyatlarla ise %4,5 artmıştır. 2023 yılında kişi başına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla değeri ise cari fiyatlarla 307 bin 952 TL, ABD doları cinsinden 13 bin 110 dolar olarak hesaplanmıştır. Bu rakam 2022 yılında 10 bin 659 dolar seviyesindeydi.

Gayrisafi yurtiçi hasılayı oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2023 yılında zincirlenmiş hacim endeksi olarak hizmet sektörünün toplam katma değeri %6,4, sanayi sektörünün toplam katma değeri %0,8 artarken tarım sektörünün toplam katma değeri %0,2 azalış göstermiştir. İnşaat sektörünün toplam katma değeri ise %7,8 arttı.

İşgücü ödemeleri 2023 yılında bir önceki yıla göre %116 artarken, net işletme artığı/karma gelir %49,2 arttı. İşgücü ödemelerinin cari fiyatlarla Gayrisafi

factor productivity and improving income distribution and justice.

2023 was an exciting year in the first half, followed by cautious confidence about reverting to tried-and-true traditional policies in the latter half. The most valuable lesson we learned this year is to observe the deep damage that deviating from traditional policies causes to the economy, even if it is the hard way, and then "return to rationality"

The Turkish economy started 2023 with a growth rate of 4.0% in the first quarter. Growth continued in other quarters as well, and our country grew by 3.9%, 6.1% and 4.0% in the 2nd, 3rd and 4th quarters, respectively. It is observed that the growth rates decreased towards the end of the year.

With current prices, 2023 GDP quotation reached 26 trillion 276 billion 307 million TL growing by 75%. With fixed prices, GDP increased by 4.5%. In 2023, per capita GDP was calculated as 307 thousand 952 TL or 13,110 Dollars with current prices. This figure was 10,659 Dollars in 2022.

In 2023, among the activities that constitute Gross Domestic Product; while the total added value of the service sector as a chained volume index increased by 6.47%, the total value added of the industrial sector increased by 0.8%, the total value added of the agriculture sector decreased by 0.2%. The total value added of the construction sector boosted by 7.8%.

While labor payments increased by 116% year-on-year in 2023, net operating surplus/mixed income increased by 49.2%. While the share of labor payments in Gross Value Added at current prices was 26.3% last year,

Katma Değer içerisindeki payı geçen yıl %26,3 iken bu oran 2023 yılında %32,8 oldu. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise %53,7'den %46,3'e geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu, 2023 yılı enflasyon (TÜFE) rakamını %64,77 olarak açıklamıştır. Enflasyon, 2022 yılı ile yaklaşık aynı düzeyde gerçekleşmiştir. Açıklanan verilere göre; 2023, üretici fiyatları endeksi (ÜFE) ise %44,22 artmıştır.

2023 yılı işsizlik oranı %9,4 olarak açıklanmıştır. 2023 yılında Türkiye genelinde işsiz sayısı bir önceki yıla göre 318 bin kişi azalarak 3 milyon 265 bin kişiye gerilemiştir. İşsizlik oranı erkeklerde %7,7 kadınlarda ise %12,6 olmuştur. Aynı yılda 15-24 yaş grubunu içeren genç işsizlik oranı %17,4 olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılı ülke nüfusu 85,3 milyon ve şehirleşme oranı %93,4 iken, 2023 yılı nüfusu 85,4 milyona ve şehirleşme oranı, %93,0'a gerilemiştir.

Türkiye'nin 2023 yılı ihracatı bir önceki yıla göre %0,6 artarken, ithalatı %0,5 azalmıştır. 2023 yılında Türkiye'nin ihracatın ithalatı karşılama oranı 2022 yılındaki %69,9'dan %70,7'e çıkmıştır. Türkiye, 2023 yılında toplam 255 milyar 777 milyon dolarlık ihracat yaparken buna karşılık, 2023 yılı ithalatı da 361 milyar 774 milyon dolar tutarında gerçekleşmiştir.

Ülkemizin 2023 yılı dış ticaret açığı 105 milyar 997 milyon dolara gerilemiştir. Dış ticaret açığı bir önceki yıla göre %3,2'lik bir azalışa işaret etmektedir.

Yıla 20,0 lira seviyesinde başlayan Euro, yılsonunda 32,8 (yıllık artış %64) lira seviyelerine çıktı. Dolar ise yıla 18,7 lira ile başladıktan sonra yılı 29,5 (yıllık artış %57) lira seviyesinde kapattı.

this rate became 32.8% in 2023. The share of net operating surplus/mixed income lowered from 53.7% to 46.3%.

Turkish Statistical Institute declared 2023 inflation (consumer price index) rate as 64.77%. This rate is similar to 2022's rate. According to the announced data, in 2023 Producer Price Index increased by 44.22%.

2023 unemployment rate was declared as 9.4%. The number of unemployed fell to 3 million 265 thousand with decrease of 318 thousand. Unemployment rate realized as 7.7% for male and 12.6% for female. In the same year, youth unemployment rate including 15-24 age group realized as 17.4%.

While country's population was 85.3 million and urbanization rate was 93.4% in 2022, the population became 85.4 million and urbanization rate declined to 93.0% in 2023.

In 2023, while export rates increased by 0.69%, import rates fell by 0.5% compared to previous year. Export/Import Coverage Ratio of Turkey rose from 69.9% in 2022 to 70.7% in 2023. Turkey, while exporting a total of 255 billion 777 million dollars in 2023, its imports totaled 361 billion 774 million dollars.

Turkey's foreign trade deficit diminished to 105 billion 997 million \$ in 2023. Trade deficit shows a decrease of 3.2% when compared to the previous year.

The Euro exchange rate, which started the year at 20.0 TRY, has rose to 32.8 (annual growth 64%) TRY on December 29, 2023. After starting the year with 18.7 TRY, the dollar exchange rate finalized the year at the rate of 29.5 TRY (annual growth 57%).

Türkiye ekonomisindeki en büyük kambur olan cari açık 2023 yılında, azalmıştır. Cari açık 45,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Cari açık bir önceki yıla göre %7,5 gerilemiştir.

İnşaat Sektörü

Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB) tarafından Mart 2023'te yayınlanan Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Raporuna göre depremin maliyeti yaklaşık \$104 milyardır. Deprem sebebiyle oluşan hasarın en önemli kısmı yaklaşık \$57 milyar ile konut hasarıdır. Diğer önemli kalemler ise kamu altyapısı ve hizmet binaları (\$13 milyar) ve konut hariç özel kesim hasarıdır (\$12 milyar).

Deprem sonrasında bölgenin yeniden yaşanabilir hale gelmesi adına başlayan ıslah ve inşaat faaliyetlerinin deprem bölgesinin normalleşmesi üzerine etkileri, beklenildiği üzere, sınırlı oldu.

Yapılan açıklamalara göre bölgede yoğun bir şekilde devam eden inşaat faaliyetleri yoğun bir şekilde devam edecek.

Bilindiği gibi inşaat sektörü 2023 yılına küresel salgının etkisinden henüz kurtulamadan ve 2022 yılında başlayan Rusya-Ukrayna savaşının gölgesinde, yüksek girdi maliyetleri ve emtia sorunları ile girmiştir. Yılın hemen başında yaşanan elim deprem felaketinin sonrasında bölgenin yeniden inşası için seferber olan inşaat sektörü, 2023 yılında ekonominin üzerinde büyümüştür. Deprem bölgesindeki yeniden imar faaliyetlerinin yanı sıra seçim sürecinin tamamlanmasıyla azalan belirsizlikler de inşaat sektörü rakamlarına olumlu yansımış; ancak yine de sektördeki büyüme önceki yılların gerisinde kalmıştır.

At the end of 2023, the current account deficit which is the major trouble in Turkish economy, continues to decrease. Account deficit was realized with an amount of USD 45.4 billion Dollars. Current account deficit fell by 7.5% compared to previous year.

Construction Sector

The Strategy and Budget Presidency (SBB) released the Kahramanmaraş and Hatay Earthquakes Report in March 2023. It states that the earthquake's cost is estimated to be \$104 billion. At over \$57 billion, house loss is by far the largest portion of the earthquake's devastation. Damage to governmental buildings and infrastructure (\$13 billion) and damage to the private sector, excluding homes (\$12 billion), are also significant items.

As was to be expected, there were few repercussions on the normalization of the earthquake area from the building and restoration efforts that began to make the area habitable following the earthquake.

According to the statements made, construction activities in the region will continue intensively.

It is well known that the construction sector had significant challenges in 2023 due to rising input costs and supply shortages, which delayed its recovery from the worldwide pandemic and the ongoing conflict between Russia and Ukraine, which broke out in 2022. In 2023, the construction industry grew more than the overall economy, driven by the need to rebuild the region following the severe earthquake tragedy at the beginning of the year. Together with the earthquake-related rehabilitation efforts, the election's conclusion reduced uncertainty, which helped the construction industry's data. Nevertheless, the industry's development is still less rapid than in prior years.

İnşaat harcamaları nominal ve reel olarak yüksek bir büyüme göstermiştir. İnşaat harcamalarındaki artışta deprem bölgesindeki yıkım sonrasında üst yapı inşaatları ve alt yapı onarım gibi faaliyetlerinin katkısı olmuştur.

Bununla birlikte, yaklaşan yerel seçimler öncesi hızlanan kentsel dönüşüm ve alt yapı faaliyetlerinin önümüzdeki süreçte sektörü desteklemeye devam edeceği tahmin edilmektedir. Ancak, kamuda tasarruf tedbirleri kapsamında zorunlu haller dışında yatırım programına yeni proje alınmayacağına açıklanmış olması, kuşkusuz 2024 yılında sektörü bekleyen en önemli sorunlardan bir olacaktır.

Haziran ayında uygulamaya alınan ekonomide sıkılaştırma politikaları, inşaat sektöründeki iş koşullarını etkilemeye başlamıştır. Ekonomide yılın ikinci yarısında iç talebi yavaşlatmaya dönük olarak faiz artışları, seçici kredi politikası ve kredi sınırlamaları ile TL likiditesinin azaltılması uygulamaları gerçekleşmiştir. Bu politikalar tamamen yurt içinde faaliyet gösteren ve yine finansmanını yurt içinden sağlayan inşaat sektörü için kısıtlayıcı olmuştur.

Yılın son çeyreğinde iş koşullarındaki sıkılaştırmanın etkileri görülmüş, yüksek finansman maliyetleri nedeniyle inşaat işlerinde talep yavaşlamaya başlamıştır. Diğer yandan sektördeki işgücü eksikliği de genel bir sorun olarak daha belirgin hale geldi. Deprem bölgesine giden işgücü nedeniyle diğer bölgelerde işgücü açıkları oluştu. Malzeme ve ekipman eksikliği ise yılın son ayında en düşük seviyesine indi. Finansman sorunları seçimlerin hemen ardından artış gösterdi. İnşaat sektöründe

Construction expenditures showed high growth in nominal and real terms. Activities such as superstructure construction and infrastructure repair after the destruction in the earthquake zone contributed to the increase in construction expenditures.

However, it is estimated that urban transformation and infrastructure activities, which accelerated before the upcoming local elections, will continue to support the sector in the coming period. However, the announcement that no new projects would be included in the investment program except in circumstances of necessity as part of public savings measures will surely be one of the most pressing issues confronting the industry in 2024.

The economic tightening policies implemented in June have begun to affect business conditions in the construction sector. In the economy, in the second half of the year, interest rate increases, selective credit policy, credit restrictions and reduction of TL liquidity were implemented in order to slow down domestic demand. These policies have been restrictive for the construction industry, which operates entirely domestically and receives its financing domestically.

The impact of tighter economic circumstances became evident in the fourth quarter of the year, when demand for building projects began to decrease owing to rising financing costs. On the other hand, labor shortages in the industry have become increasingly visible as a broader issue. Labor shortages emerged in other locations as a result of the labor force migrating to the earthquake zone. The shortage of materials and equipment fell to its lowest level in the last month of the year. Financing problems increased immediately after the elections. The change in business conditions in the

iş koşullarındaki değişim, talep tarafındaki yavaşlama ile belirgin hale geldi.

Özellikle son 21 yıldır özel önem verilen ve teşvik edilen inşaat sektörü, 2023 yılında yıllık bazda yüzde 7,8 oranında büyüdü. Sektör, 5 çeyrektir büyüme yaşamaktadır. Yıllık bazda en son 2017'de büyüme kaydeden inşaat sektörü, böylece 5 yıllık küçülme döneminden sonra tekrar büyüme gerçekleştirmiştir.

2017'de yüzde 8,9 oranında büyüyen inşaat sektörü, 2018'de yüzde 1,9, 2019'da yüzde 8,6, 2020'de yüzde 5,5, 2021'de yüzde 0,6 ve 2022'de yüzde 7,1 oranında küçülmüştü.

İnşaat sektörünün GSYH içindeki payı da 2023 sonu itibarıyla yüzde 5,6'ya çıkmıştır. 2002'de yüzde 4,5 olan bu pay, 2016'da yüzde 8,5'e kadar yükselmiştir.

Gayrimenkul alım satım faaliyetlerini içeren "gayrimenkul faaliyetleri" sektörü ise 2023 yılında yüzde 3,9 oranında büyüdü.

İnşaat sektöründeki büyüme ve küçülmelerin, ülke ekonomisine paralel olarak geliştiği dikkat çekmektedir. Aşağıdaki grafikte son 23 yılda ekonomi ve inşaat sektörü gelişimleri gösterilmektedir.

construction industry became evident with the slowdown on the demand side.

The construction sector, which has been given special attention and encouraged for the last 21 years, grew by 7.8 percent in 2023. Sector grew at the last 5 months. The construction sector, which recorded annual growth in 2017 for the last time, re-growth after 5 years of shrinkage.

The construction sector, which grew by 8.9 percent in 2017, shrank by 1.9 percent in 2018, 8.6 percent in 2019, 5.5 percent in 2020, 0.6 percent in 2021 and 7.1 percent in 2022.

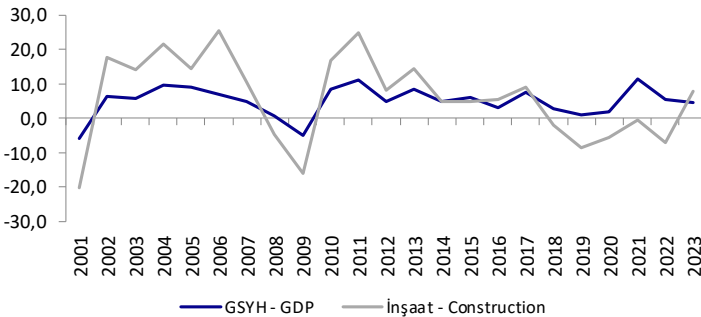
The share of the construction sector in GDP increased to 5.6 percent by the end of 2023. This share, which was 4.5 percent in 2002, increased to 8.5 percent in 2016.

The "real estate activities" sector, which includes real estate buying and selling activities, grew by 3.9 percent in 2023.

It is remarkable that growth and contraction in construction industry develop in parallel with national economy. The graphic below shows growth of economy and construction sector for the last 23 years.

Şekil 1 / Figure 1

GSYH / İnşaat Sektörü Büyüme
GDP / Construction Sector Growth

Kaynak / Source: TUIK / TURKSTAT

Genel ekonomik performans ve inşaat sektörü arasındaki etkileşim, büyüme rakamlarında da gözlenmektedir. Sektör, ekonominin hızlı büyüme dönemlerinde çarpan etkisiyle daha hızlı bir tempo ile büyümekte ve büyümeye pozitif katkı yapmakta, ancak ekonominin durgunluk ve yavaşlama dönemlerinde de aynı korelasyon nedeniyle daha hızlı bir tempoyla küçülmektedir.

2023'de Merkez Bankası verilerine göre yurt genelinde konut fiyatları %76 oranında arttı. Bölgesel bazda en çok fiyat artışı %100'ün üzeri ile Batı Karadeniz ve Doğu illerinde görüldü.

2022 yılında inşaat harcamaları cari fiyatlarla 1.833 milyar TL iken, 2023 yılında %100,6 artarak 3.678 milyar TL'ye çıkmıştır.

Türkiye genelinde toplam konut satışları 2023 yılında bir önceki yıla göre %17,5 oranında azalarak yaklaşık 1,23 milyon konuta gerilemiştir. Yıl içinde gerçekleşen yüksek fiyat artışlarının, satışların düşmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Ancak ekonomiye doğrudan katkı sağlaması açısından ilk satışlardaki seyir daha önemli bir gösterge olarak dikkatle izlenmektedir. Maalesef, 2023 yılında ilk satışlar da yıllık bazda %17,5 oranında daralmış ve 380 bin seviyesine gerilemiştir. Daha önce satılmış bir konutun el değiştirmesiyle yan sanayiye destekleyerek ekonomiye dolaylı katkı sağlayan ikinci el satışlar da yavaşlamadan payını almış ve 2023 yılında yine %17,5 azalışla 846 bin seviyesine gerilemiştir.

Özellikle yılın 2. Yarısında yükselişe geçen konut kredi faiz oranları sebebiyle, ipotekli satışlarda yaklaşık %37 küçülme yaşanmıştır.

The interaction between the construction sector and overall economic performance is observed in the growth figures. Sector, within the growing period of the economy, is growing at a faster pace with the rapid growth multiplier effect and make a positive contribution to growth, however, in the recession and slowdown periods of the economy, it shrinks at a faster pace due to the same correlation.

According to Central Bank data for 2023, housing prices increased by 76% across the country. On a regional basis, the highest price increase was seen in the Western Black Sea and Eastern provinces, with over 100%.

Construction expenditures in 2022 were 1,833 billion TL at current prices, and increased by 100.6% in 2023 to 3,678 billion TL.

In 2023, total housing sales in Turkey decreased by 17.5% compared to the previous year, falling approximately to 1,23 million housing units. High price increases at housing, have major effect on the falling housing sales. However, looking at the first sales in terms of providing more direct contribution to the economy it is being closely monitored as an important indicator. Unfortunately, the first sales in 2023 also decreased by 17.5% on an annual basis and drop back to the level of 380 thousand. Second hand sales, which provides indirect contribution to the economy by supporting sub-industry, also taken its share from the recession and fell again by 17.5% in 2023 and decreased to approximately 846 thousand unit level.

Due to the rise in housing loan interest rates, especially in the 2nd half of the year, there was a decrease of approximately 37% in mortgage sales.

2023 yılında konut satışlarındaki düşüştten, yabancıya satışlarda olumsuz etkilendi. 2023 yılında yabancılarla satılan konut sayısı yıllık bazda %48,1 azalışla 35.005 olmuştur. En çok alım yapılan 2 il yine Antalya ve İstanbul olmuştur.

Sektör 2023 yılının ilk çeyreğinde %5,3, ikinci çeyrekte %7,2 ve üçüncü çeyrekte %7,8 büyüme kaydetmiştir. Son çeyrekte ise büyümenin hızı artarak %10,8 seviyesine gelmiştir. Sektör yıllık %7,8 büyümüştür. İnşaat sektörünün büyüklüğü ise cari fiyatlarla %100 artarak 1.466 milyar TL'ye çıkmıştır.

TÜİK tarafından açıklanan yapı izinleri 2023 yılı sonuçlarına göre, belediyeler tarafından yapı ruhsatı verilen yapıların bina sayısında %8,1, yüzölçümünde % 13,6 ve daire sayısında % 20,9 artış olmuştur.

2023 yılında Yapı Ruhsatına göre yapıların toplam yüzölçümü 165,8 milyon m² iken bunun 89,6 milyon m²'si (%54,0) konut, 40,3 milyon m²'si (%24,3) konut dışı ve 36,0 milyon m²'si (%21,7) ise ortak kullanım alanı olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılının oniki ayında bir önceki yılın oniki ayına göre belediyeler tarafından Yapı Kullanma İzin Belgesi verilen yapıların bina sayısında %12,6, daire sayısında %17,0 ve yüzölçümünde %16,8 daralma görülmüştür.

2023 yılının oniki ayında Yapı Kullanma İzin Belgesine göre yapıların toplam yüzölçümü 107,4 milyon m² iken bunun 61,3 milyon m²'si (%57,1) konut, 23,2 milyon m²'si (%21,6) konut dışı ve 22,9 milyon m²'si (%21,3) ise ortak kullanım alanı olarak gerçekleşti.

Also housing sales to foreigners , effected by the negative mood of total housing sales. The number of houses sold to foreigners in 2023 decreased by 48.1% on an annual basis to 35,005. The 2 provinces with the most purchases were again Antalya and Istanbul.

The sector grew by 5.3%, 7.2% and by 7.8% in the first, second and third quarters respectively. In the last quarter, the growth rate increased and reached 10.8%. The sector grew by 7.8% annually. The size of the construction sector, on the other hand, increased by 100% at current prices and reached 1,466 billion TL.

According to the results of the building permits announced by TURKSTAT in 2023, there were 8.1%, 13.6% and 20.9% increases given building permits by municipalities in the number of buildings, in the area and in the number of flats of the buildings respectively.

According to the Building License in 2023, the total area of the buildings was 165.8 million m², while 89.6 million m² (54.0%) of this is residential, 40.3 million m² (24.3%) non-residential and 36.0 million m² (21.7%) has been realized as common use area.

In the twelve months of 2023, 12.6%, 17.0% and 16.8% shrank occurs in the number of buildings, in the number of flat and in the area of the buildings respectively, for which Building Occupancy Permits were issued by the municipalities, compared to the same period the previous year.

According to the Building Occupancy Permit in the twelve months of 2023, the total area of the buildings was 107.4 million m², while 61.3 million m² (57.1%) of this was residential, 23.2 million m² (21.6%) non-residential and 22.9 million m² (21.3%) was realized as common use area.

Çimento Sektörü

Çimento dünyasında 2023 yılına genel bir bakış, karbon yakalama ve karbondan arındırma girişimlerinin sektör tarafından tam olarak benimsendiğini ortaya koymaktadır. Dünya çapındaki çimento üreticileri tesislerini modernleştirmeye ve işlerini geleceğe yönelik olarak yeniden yapılandırmaya devam ettikçe, yeni projeler de durdurulamaz bir ivme kazandı.

On Field Investment Research'e göre, küresel çimento sektörünün üretim artışı 2023'te yavaşladı. Kuzey Amerika'da çimento talebi genel olarak %2 düşerken, Avrupa ve Çin'de yıllık üretim düştü. Hindistan'da çimento satışları artmaya devam etmiştir. Orta Doğu ve Kuzey Afrika ile Güneydoğu Asya'da talep azalırken, Moğolistan, Etiyopya ve diğer ülkelerde çimento talebi önemli ölçüde artış göstermiştir.

2023 yılında olgun piyasalarla gelişmekte olan piyasaların fiyat performansı farklı olmuştur. Gelişmiş pazarlarda, özellikle Avrupa (karbon politikasının etkisi) ve Kuzey Amerika'da artan enerji maliyetleri nedeniyle fiyat artışları belirgin şekilde görülmüştür. Gelişmekte olan piyasalarda çimento fiyatlarının genel eğilimi istikrarlıdır. Çin'de çimento fiyatları baskı altındadır.

Gelişmekte olan piyasalarda, geçen yıla göre daha düşük enerji maliyetleri, sağlam çimento kapasiteleri ve fiyatlamaları nedeniyle, Latin Amerika, Orta Doğu, Afrika ve Güneybatı Asya'da marjların genel olarak istikrarlı olması beklenmektedir. Doğu ve Güneydoğu Asya'daki marjların, düşük kapasite kullanımı ve yüksek fiyat dalgalanmaları nedeniyle bir miktar düşmesi beklenmektedir.

Cement Sector

An overview of 2023 in the cement world reveals how carbon capture and decarbonisation initiatives were fully embraced by the industry. The pipeline of new projects gained unstoppable momentum as cement producers worldwide continued to modernise facilities and restructure their businesses for the future.

According to On Field Investment Research, the global cement industry output growth slowed down in 2023. Cement demand in North America fell by 2% overall, and annual production in Europe and China fell. Cement sales in India continue to rise. Demand in the Middle East and North Africa and Southeast Asia has declined, while demand for cement in Mongolia, Ethiopia and other countries has increased significantly.

In 2023, the price performance of mature markets and emerging markets were be different. In mature markets, price increases due to soaring energy costs are evident, especially in Europe (impact of carbon policy) and North America. The overall trend of cement prices in emerging markets is stable. Chinese cement prices are under pressure.

In emerging markets, margins are expected to be broadly stable in Latin America, the Middle East, Africa and Southwest Asia, driven by solid cement volumes and prices and lower energy costs than last year. Margins in East and Southeast Asia are expected to decline slightly due to lower capacity utilization and higher price volatility.

Olgun piyasalarda, sağlam fiyatlar ve düşük enerji maliyetleri nedeniyle marjların nispeten istikrarlı olması beklenmektedir.

Covid-19 sonrası dönemin ardından çimento sektörü üretim giderlerinde önemli bir artışla karşı karşıya kaldı; yakıt, elektrik ve uluslararası navlun oranlarının tamamında çift haneli artışlar görüldü. Üstelik, ücretsiz tahsisatların üzerindeki üretimler için marjinal CO₂ maliyetlerinde hızlı bir artış yaşanmış ve bu da kaçınılmaz olarak çimento fiyatlarını yükseltmiştir.

2023 yılında dünya genelinde enerji fiyatlarında, özellikle kömür ve petrokok maliyetlerinde ciddi bir düşüş yaşanırken, son dönemde CO₂ fiyatlarında yaşanan düşüşün (80 Euro/ton civarından yaklaşık 55 Euro/t'a) çimento fiyatlarında etkisi özellikle Avrupa da gözlenmedi.

USGS (ABD Jeoloji Araştırmaları Kurumu) tahminlerine göre, 2023 yılında dünya çimento üretimi 4,1 milyar ton olarak gerçekleşmiştir. Çin 2,1 milyar ton, Hindistan 410 milyon ton, Vietnam 110 milyon ton, ABD 91 milyon ton üretim gerçekleştirmiştir.

Çimento tüketimi, pandemiden bu yana dünya çapında bir durgunluk yaşıyor. Pandemi dönemindeki sokağa çıkma yasakları, sonrasında başlayan Rusya-Ukrayna savaşı ve global enflasyondaki artışlar gibi pek çok talihsiz olay taleplerde olumsuz etki yarattı. Taleplerin 2023 yılında hafif bir düşüş yaşaması beklenirken yalnızca Hindistan ve Ortadoğu bölgesinde kayda değer bir büyüme görülmektedir. Çimento fiyatları, maliyet baskılarını genel olarak yakalayarak kâr marjlarında toparlanma sağlamıştır.

Faiz oranları zirve yapmış olsa da inatçı enflasyondan dolayı kademeli olarak düşmesi beklenmektedir. Bu durum, yeni inşaat projelerinin finansman maliyetlerini de büyük ölçüde artırmıştır. Pandemi

In mature markets, margins are expected to be relatively stable due to solid prices and low energy costs.

After the post-Covid-19 era, the cement industry faced a substantial surge in production expenses, with fuel, electricity, and international freight rates all experiencing double-digit hikes. Moreover, there was a swift rise in marginal CO₂ costs for volumes above the free allocation, inevitably pushing cement prices higher.

In 2023, while the world witnessed a significant drop in energy prices, particularly in steam coal and petroleum coke costs, and the impact of the recent decrease in CO₂ prices (from 80 to approximately 55 EUR/t) on cement pricing is not observed especially in Europe.

The USGS (US Geological Survey) projects that global cement output will reach 4.1 billion tons in 2023. China produced 2.1 billion tons, India 410 million, Vietnam 110 million, and the United States 91 million tons.

Global cement consumption has been lacklustre ever since the pandemic. A series of unfortunate events have impacted demand – lockdowns, the Russia-Ukraine conflict and a surge in global inflation. Demand is expected to drop slightly in 2023 with only India and the Middle East showing notable growth. Cement prices have broadly caught up with cost pressures, yielding a recovery in profit margins.

Interest rates appear to have peaked, but are expected to come down only gradually due to sticky inflation. This has substantially raised the cost of financing new construction projects. Pandemic

dönemindeki tasarruflar çoğunlukla tükenmiştir ve olgun piyasalara sahip ülkeler çok yüksek borç taşımaktadır. Batı Avrupa'daki çimento talepleri durağan seyretmektedir. ABD'nin çimento tüketimi de altyapılara yönelik kanun tasarıları sayesinde desteklenmektedir. Gelişmekte olan pazarlardaki talep ise oldukça karışık durumdadır. Çin emlak piyasası halen düşüş yaşarken istikrara kavuşması beklenmektedir. Afrika ve Asya'daki ekonomik iyileşmenin istikrarsız olacağı öngörülmektedir. Hindistan'da da seçim öncesi yavaşlama görülmesi oldukça muhtemeldir.

Körfez Arap Ülkeleri konseyi, petrol dışı ekonomik faaliyetlerini genişletirken sabit dolar kuru kaynaklı düşük enflasyon da dış yatırımlara cazip geliyor. BAE emlak piyasası iyice gelişerek büyük imar projelerinin ve proje aşamasında konut satışlarının hem Dubai'ye hem de Abu Dabi'ye geri gelmesini sağlamaktadır. Suudi pazarı, konut piyasasındaki düşüş sebebiyle 2023 yılını oldukça zayıf kapattı.

Afrika Pazarı, artan faiz oranları ve yükselen çimento fiyatları sebebiyle 2023 yılında birçok önemli çimento piyasası düşüş yaşadı.

Çin'de emlak sektöründe süregelen zayıflama, imar çalışmalarının artmasıyla birlikte dengelendiği için çimento piyasasındaki düşüş 2023 yılında hız kesti. Ancak çimento fiyatları önemli ölçüde düştüğü için kâr marjları sektör ortalamasının altında kaldı. İthalat neredeyse tamamen bitti.

Covid pandemisinin zorlu zamanlarını geride bıraktığımız günlerden geçip, Rusya-Ukrayna Savaşının getirdiği sert küresel türbülansı tecrübe ettiğimiz bir sürecin sonunda, 2023 yılına girmiştik.

Türkiye'de 2023 yılında yaşadığımız deprem felaketlerinin ardından bilindiği

savings have mostly been exhausted, and mature market nations carry very high debt. Cement demand in Western Europe is lacklustre. US consumption is underpinned by its infrastructure bill. Demand in emerging markets is very mixed. China is expected to stabilise, although real estate is still declining. Recovery in Africa and Asia is predicted to be uneven. India is likely to experience a slowdown post-election.

GCC countries are expanding their non-oil economies, while low inflation due to the dollar peg is attracting foreign investment. The UAE property market is booming, bringing a return of large development projects and off-plan sales to both Dubai and Abu Dhabi. The Saudi market has been very weak in 2023 due to a decline in housing.

Several major cement markets experienced falling demand in 2023, as high inflation led to increased interest rates and elevated cement prices at African market.

The pace of decline in the Chinese cement market has moderated during 2023, as rising public works have been offset by ongoing weakness in the real estate segment. Cement prices have fallen significantly however, reducing profit margins to below the industry average. Imports have almost completely dried up.

We have entered the year 2023, at the end of a period in which we left behind the difficult times of the Covid pandemic and experienced the harsh global turbulence brought by the Russia-Ukraine War.

As is known, after the earthquake disasters Turkey experienced in 2023, the reconstruction plan of the earthquake zone,

üzere kentsel dönüşüm projeleri başta olmak üzere, deprem bölgesinin yeniden inşası planı devreye girdi.

Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekiliği seçimlerine kadarki dönem dalgalı seyrederken, yılın geri kalanında iç piyasa satışlarında başarılı bir dönem geçirildi.

2023 yılında da sektör gündeminde en çok yer alan konu, 1 Ekim'de yürürlüğe giren Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ve buna bağlı olarak düşük karbonlu çimento üretimi oldu.

2022 yılıyla kıyaslandığında 2023 yılında TL bazında, petrokok fiyatında %15, elektrik fiyatında %20, ithal kömür fiyatında - %32 ve yerli kömür fiyatında da %45 oranında artış gerçekleşti. Dolar kuru değişimi de aynı dönem için yaklaşık %57 arttı.

Sektör, yaklaşık %7 küçülme yaşadığı 2022 yılından sonra 2023 yılına, 2022 yılı Ocak ayının baz etkisiyle, iç piyasada artış ve ihracatta düşüş ile başlamıştır. Mart ayında yaşanan artışa, Bayram sebebiyle Nisan ayında ara verildikten sonra, Mayıs ayında devam edilmiştir. Haziran ayında Bayram sebebiyle, hız kaybeden iç satış, sonraki aylarda baz etkisi ve deprem bölgesindeki konut inşaatları sebebiyle, tekrar artmıştır.

Türkiye, 2023 yılında ihracatta Dünya ikincisi olurken; 100'ün üzerinde ülkeye gerçekleştirilen ihracatta en önemli pazarlarımız ABD, İsrail, Suriye ve İtalya oldu.

2023 yılında üretim TÜRKCİMENTO üyeleri bazında %10,5 artarak 81,5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Üyemiz olmayan tesislerin tahmini bilgilerini eklediğimizde toplam üretim 84,6 milyon ton ve artış oranı %9,9'dur.

especially urban transformation projects, was put into effect.

While the period leading up to the Presidential and Parliamentary elections was volatile, the rest of the year was a successful period in domestic market sales.

The top issue on the sector's agenda in 2023 was the Border Carbon Regulation Mechanism, which came into force on October 1, and the resulting low-carbon cement production.

On a TL basis, petcoke, electricity prices, imported coal prices and domestic coal prices increased by 15%, 20% and -32% and 45% respectively. For the same time period, the change in the dollar exchange rate increased by about 57%.

After 2022, when it experienced a contraction of approximately 7%, the sector started 2023 with an increase in the domestic market and a decrease in exports, due to the base effect of January 2022. The increase experienced in March continued in May after being paused in April due to the Eid. Domestic sales, which lost momentum in June due to the Eid, increased again in the following months due to the base effect and housing construction in the earthquake zone.

While Turkey will rank second in the world in exports in 2023; Our most important markets in exports to over 100 countries are; USA, Israel, Syria and Italy.

In 2023, production rose by 10.5% on the basis of TÜRKCİMENTO members and reached 81.5 million tons. Adding non-member plants of TÜRKCİMENTO, total production of Turkish cement industry increased by 9.9% and reach 84.6 million tons.

2023 yılında sektörün tamamının iç satışı, üye olmayan fabrikaların satışları da tahmin edilerek, 68,9 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Bunun 65,0 milyon tonu TÜRKÇİMENTO üyeleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu miktar geçen sene 58,3 milyon ton, TÜRKÇİMENTO üyeleri ise 54,6 milyon ton seviyesindeydi. İç satışlar hem sektör bazında %18,2, hemde TÜRKÇİMENTO bazında ise %19,0 artmıştır.

Üretilen çimento nun yaklaşık %18,6'sı ihracatta kullanılmıştır.

TÜİK'in açıkladığı 2023 yılı Türkiye nüfusu 85,4 milyon kişi çıkmıştır. Böylece 2023 yılı kişi başı çimento tüketimi yaklaşık 807 kg. dir.

2023 yılında Sektörümüzün kapasite kullanım oranı yaklaşık % 79 (klinker bazında) olarak hesaplanmıştır.

Sektör için 2023, ihracatta düşüşlerin yaşandığı bir yıl olmuştur. Geleneksel ihrac pazarımız olan Orta Doğu ve Avrupa bölgesinin ağırlığı artarken, Amerika kıtasının ağırlığı azalmıştır.

2023 yılı TÜİK verilerine göre toplam ihracatımızın (çimento + klinker) tutarı yaklaşık 1.264 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Geçen sene ihracat gelirimiz 1.547 milyon \$ idi. Bu da yaklaşık %18'lik bir düşüşe işaret etmektedir.

TÜRKÇİMENTO üyelerinin çimento üretimi 2022 yılındaki 73,7 milyon tona karşılık %10,5 artarak 2023 yılında 81,5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Klinker üretiminde de artış yaşanmış ve 2022 yılında 72,2 milyon ton olan üretim %1,2 artarak 73,0 milyon tona yükselmiştir. Şekil 2' de görüleceği üzere sektör, büyümeye başlamıştır.

In 2023, total domestic sales of the industry including non-members is forecasted to realize as 68.9 million tons, of which 65.0 million tons were realized by member plants of TÜRKÇİMENTO. In 2022, domestic sales were 58.3 million tons in total and 54.6 million tons of total domestic sales were realized by TÜRKÇİMENTO member plants. Domestic sales increased by 18.2% on industrial basis and 19.0% on TÜRKÇİMENTO basis.

Roughly 18.6% of cement produced within this period was exported.

The population of Turkey which is announced by TURKSTAT is 85.4 million people in 2023. Therefore per capita consumption is nearly 807 kg. in Turkey.

Capacity utilization (on clinker basis) was calculated by 79% in 2023.

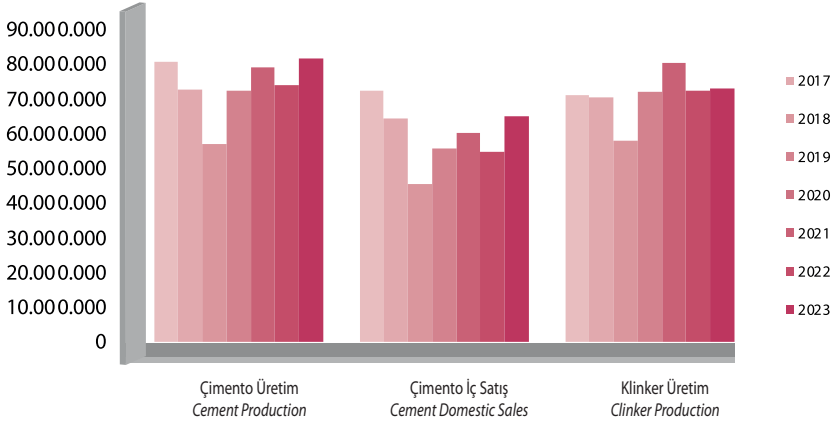
For the sector, 2023 has been a year in which export levels fell. Although the weight of the Middle East and Europe region, was increasing, the weight of the American continent have decreased.

According to the Turkstat's figures, total exports (cement + clinker) revenue realized as 1,264 million US Dollars in 2023. Our export revenue was \$ 1.547 million last year. This shows a 18% diminish at export revenues.

Cement production of TÜRKÇİMENTO members rose by 10.5% compared to 73.7 million tons in 2022 and reached 81.5 million tons in 2023. 2023 was also a growth year for clinker production; clinker production was 72.2 million tons in 2022, rose by 1.2% and realized as 73.0 million tons in 2023. As shown on Figure 2 the industry started to grow again.

Şekil 2 / Figure 2

Üretim ve Tüketim Verileri (ton)
Production & Consumption (tons)

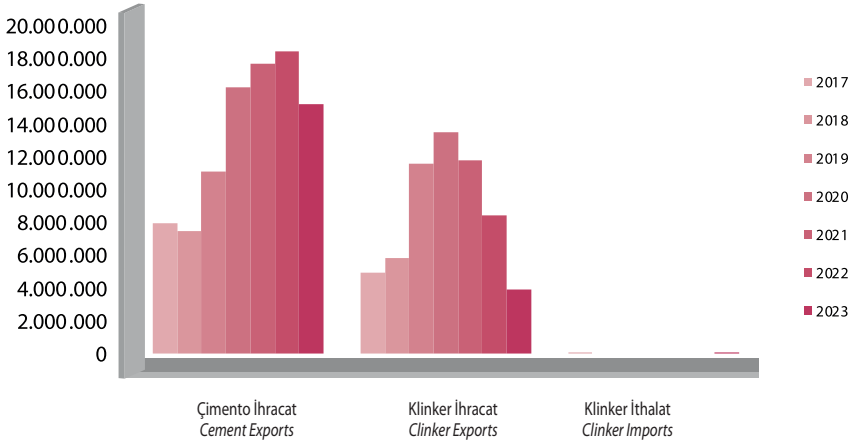

2023 yılında, hem çimento ihracatı, hem de klinker ihracatı daralmıştır. (Şekil 3)

Both cement and clinker exports shrank in 2023. (Figure 3)

Şekil 3 / Figure 3

Çimento ve Klinker Dış Ticaret Verileri (ton)
Cement & Clinker Foreign Trade Data (tons)

8,5 milyon ton olan 2022 yılı klinker ihracat rakamı, 2023 yılında %53,4 oranındaki azalışla 4,0 milyon tona gerilemiştir.

Clinker exports realized as 8.5 million tons in 2022, decreased by 53.4% and fell to 4.0 million tons in 2023.

2023 yılında sektörün çimento ihracatı 15,7 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Bu ihracatın 15,2 milyon tonu TÜRKÇİMENTO üyesi fabrikalar tarafından yapılmıştır.

At the end of the year 2023, cement exports were realized as 15.7 million tons and 15.2 million tons of this figure were exported by member plants of TÜRKÇİMENTO.

Aynı şekilde tonaj olarak toplam ihracata baktığımızda, 2022 yılında 27,2 milyon ton olan ihracatımız, 2023 yılında %27,6'lık azalışla 19,7 milyon tona gerilemiştir.

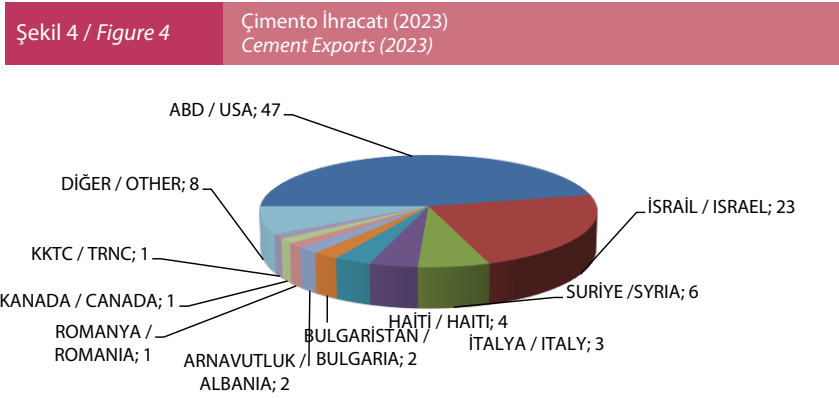
Son 6 yılda en çok çimento ihracatı A.B.D'ye yapılmıştır. 2023 yılında A.B.D'ye 7,1 milyon ton ihracat gerçekleştirilmiştir. Yükselişte olan İsrail pazarına ise 3,5 milyon ton ihracat yapılmıştır. Son yılların şampiyonu Suriye sıralamada 1,0 milyon ton ile üçüncü olmuştur. Çimento ihracatının sırasıyla %47 ve %23'ü A.B.D. ve İsrail'e yapılırken ihracatta diğer önemli pazarlar Suriye, Haiti ve İtalya olmuştur.

Aşağıdaki şekilde çimento ihracatı gerçekleştirilen başlıca ülkeler ve dağılımı (%) bulunmaktadır.

Similarly, when we look at total exports as tonnage, our exports, which was 27.2 million tons in 2022, decreased to 19.7 million tons in 2023 with a decline of 27.6%.

In the last 6 years, U.S.A. became our most important export market. 7.1 million tons of cement were exported to U.S.A. in 2023. Israel market, which is a rising market for us, imported 3.5 million tons of cement from Turkey. Furthermore Syria, the old exporting champion for the recent years, held the third rank with 1.0 million tons. After all, 47% and 23% of cement exports were realized to U.S.A. and Israel respectively. Other important markets are Syria, Haiti and Italy.

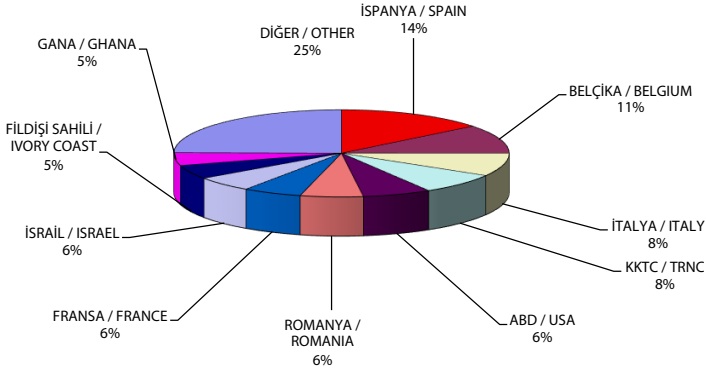
The Figure 4 shows major destinations for exports with percentages.

Çimento ihracatında ağırlık özellikle A.B.D. ve Haiti'nin etkisiyle Amerika kıtası olurken, ikinci önemli pazar İsrail ve Suriye etkisi ile birlikte Orta Doğu yani Asya pazarı olmuştur. Klinker ihracatında ağırlık, son yıllarda talebin arttığı Avrupa ülkeleri olmuştur. En çok klinker ihracatı İspanya, Belçika ve İtalya'ya yapılmıştır. (Şekil 4 ve 5). Klinker ihracatının %52'si Avrupa'ya yapılırken, diğer bölgelerin pazar payları yaklaşık aynıdır.

Cement was mostly exported especially to North America continent, under the influence of The US and Haiti. Asian (Middle East) countries are the second important market with the help of the Israel & Syria markets. While clinker exports are mostly directed to European countries, where demand was rising. Most of the clinker was exported to Spain, Belgium & Italy (Figure 4 & 5). 52% of the clinker was exported to Europe and the share of the other regions were nearly the same.

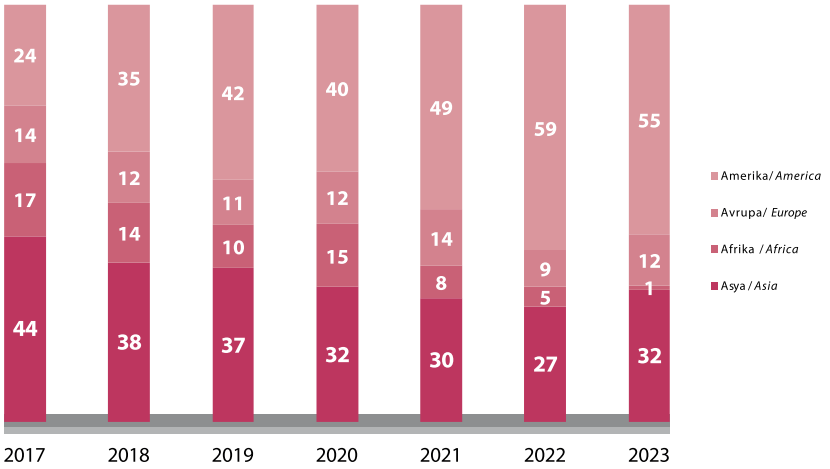
Şekil 5 / Figure 5

Klinker İhracatı (2023)
Clinker Exports (2023)

2023 yılında çimento ihracatının % 55'i Amerika, %32'si Asya, %1'i Afrika ve %12'si Avrupa ülkelerine gerçekleştirilmiştir (Şekil 6).

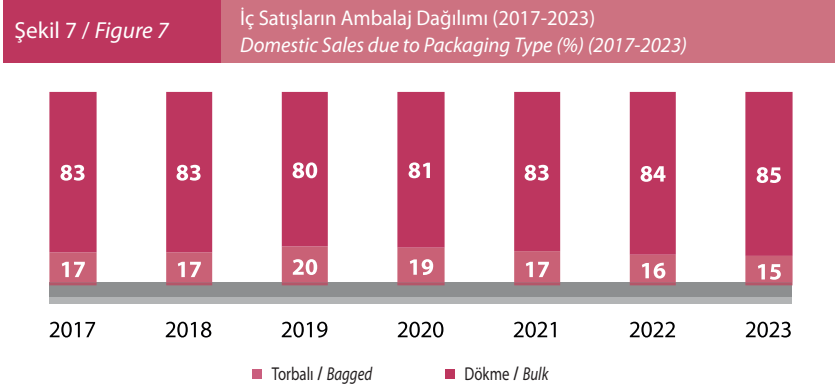
55% of cement exports in 2023 realized to America, 32% to Asia, 1% to Africa and 12% to European countries. (Figure 6)

Şekil 6 / Figure 6

Çimento İhracatının Kıta Dağılımı (%)
Cement Exports due to Continents (%)

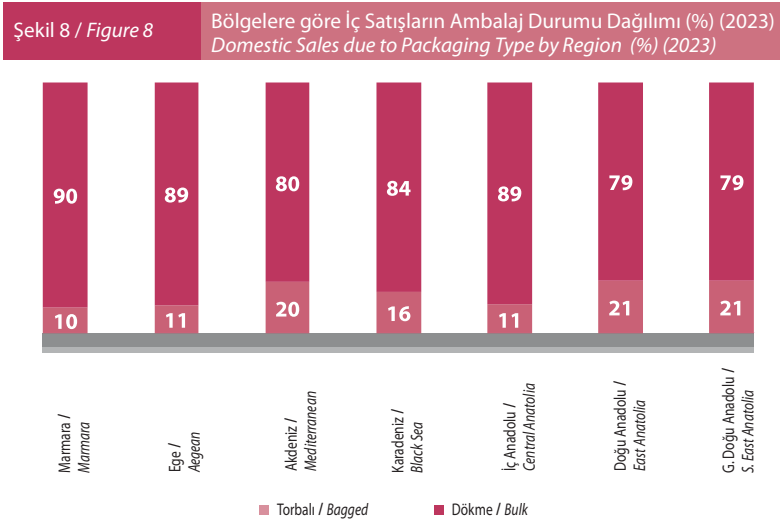
2023 yılında dökme çimento satışlarının payı artmıştır. İç satışların 55.211.617 tonu (%84,95) dökme ve 9.780.530 tonu ise (%15,05) torbalı olarak gerçekleştirilmiştir (Şekil 7).

In 2023, the share of bulk cement sales rose. 55,211,617 tons (%84.95) of domestic sales were bulk cement and 9,780,530 tons (%15.05) of domestic sales were bagged cement. (Figure 7)

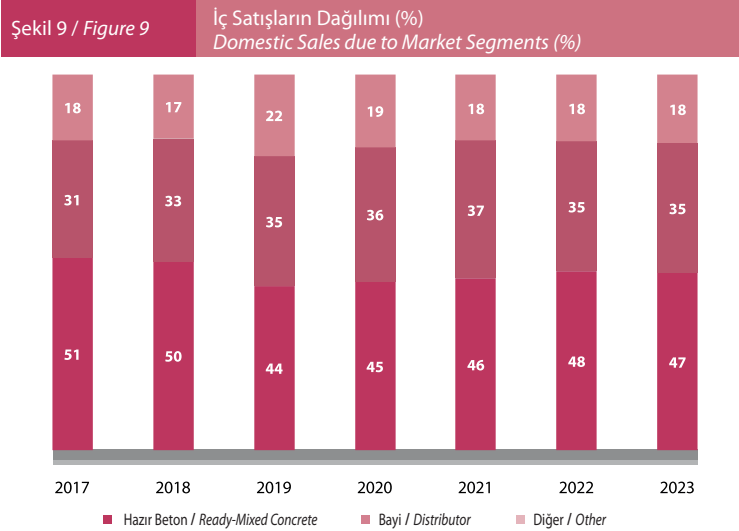
Bölgesel olarak bakıldığında dökme çimento satışlarının batı ve orta bölgelerimizde yaklaşık %89 oranında daha fazla tercih edildiği görülmüştür. Doğu bölgelerinde ise dökme satışlarının payı %79'lar düzeyindedir. (Şekil 8).

In regional respect, bulk cement sales are more preferred by 89% in West and central regions. Besides, in the eastern regions, the share of bulk cement sales is around 79%. (Figure 8)

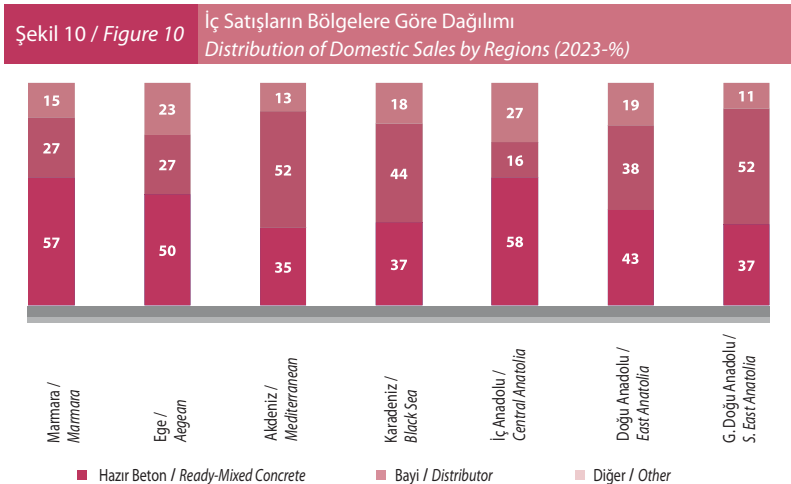
Son 7 yıl içindeki müşteri dağılımlarını incelediğimizde, son 5 yılda Hazır Beton'un payının %50'nin altına indiğini görüyoruz. İkinci sırada yaklaşık %35 oranında payı ile Bayilere yapılan satışlar geliyor. Şekil 9' da yıllar içinde iç satışların müşteri dağılımı görülmektedir.

Looking at consumer distribution over the past 7 years, we see that the share of Ready-Mixed Concrete has been below 50% in the last 5 years. Second biggest share is belong to Contractors with 35%. Distribution of domestic sales within the last years are given on Figure 9.

Marmara, Ege ve İç Anadolu Bölgelerinde satılan çimento nun yaklaşık %55'i hazır beton tesislerinde kullanılmıştır. Doğu bölgelerimizde ise ortalama %45 oranında bayi kanalıyla satış tercih edilmektedir. Şekil 10' da iç satışların dağılımı görülmektedir.

About 55% of cement sales in Marmara, Aegean and Central Anatolia Regions are used in ready-mixed concrete plants. In east regions, as average 45% sales are preferred by means of dealers. Distribution of domestic sales by region is given on Figure 10.

Çimento iç satışlarının cins dağılımlarında ise 2023 yılında CEM I tip çimento satışlarının payı azalarak %51'e inmiştir. Tablo 1 ve Şekil 11' de iç satışların cins dağılımı verilmektedir.

When cement consumption due to type is analysed, in 2023, the share of CEM I type sales decline to 51%. Domestic sales due to types are illustrated on Table 1 and Figure 11.

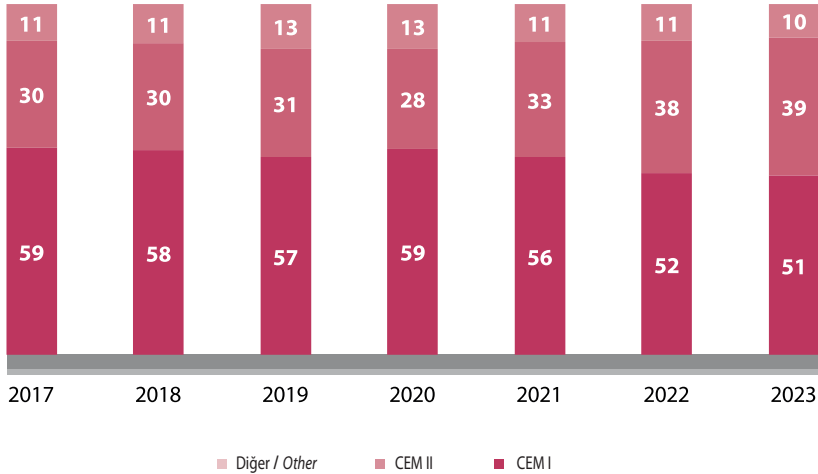
Tablo 1 / Table1

İç satışların Cins dağılımı / Domestic sales due to Type

Cins / Type (%)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CEM I	59,12	58,41	56,54	58,87	56,42	51,74	51,26
CEM II	30,35	30,32	30,66	28,35	32,81	37,71	39,12
CEM III	0,73	0,84	0,55	0,76	0,61	0,63	0,64
CEM IV	7,84	8,91	10,47	9,01	8,45	8,22	7,61
CEM V	1,37	1,05	1,37	2,45	1,29	1,45	0,67
CEM VI							0,36
Diğer / Others	0,59	0,47	0,40	0,56	0,42	0,25	0,33

Şekil 11 / Figure 11

İç Satışların Cins Dağılımı (%)
Domestic Sales due to Types (%)

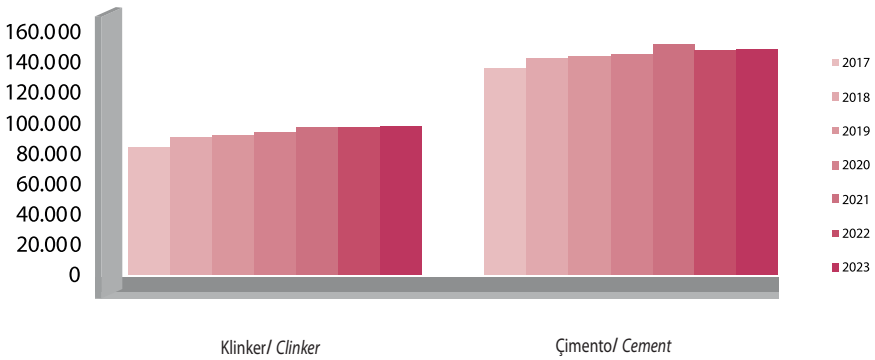

Türk çimento sektörünün 2023 yılı sonundaki kurulu kapasitesi, klinker için 97,3 milyon ton ve çimento için 148,2 milyon tondur. Bu miktara TÜRKCİMENTO üyesi olmayan firmalar dahildir (Şekil 12).

The installed capacity of the Turkish cement industry at the end of 2023 was 97.3 million tons for clinker and 148.2 million tons for cement. Non-members of TÜRKCİMENTO are also included in this amount. (Figure 12)

Şekil 12 / Figure 12 Çimento Sektörü Kurulu Kapasiteler (2017-2023)
Installed Capacity of Turkish Cement Sector (2017-2023) (x1000 tons)

2024 Yılı Beklentileri

Expectations in 2024

Amerika Birleşik Devletleri ve bazı büyük yükselen piyasa ve gelişmekte olan ekonomilerdeki beklenenden daha fazla direnç ve Çin'deki mali destek nedeniyle; küresel büyüme 2024 yılında yüzde 3,1 ve 2025 yılında yüzde 3,2 olarak öngörülmektedir ve 2024 yılı tahmini, Ekim 2023 Dünya Ekonomik Görünümü (WEO) tahmininden yüzde 0,2 puan daha yüksektir. Ancak 2024-25 tahmini, enflasyonla mücadele için merkez bankasının politika faizlerinin yükseltilmesi, yüksek borç nedeniyle mali desteğin geri çekilmesinin ekonomik faaliyet üzerinde baskı yaratması ve düşük temel verimlilik artışı nedeniyle tarihsel (2000-19) ortalama olan yüzde 3,8'in altında kalmaktadır. Enflasyon, arz yönlü sorunların ve kısıtlayıcı para politikasının çözülmesinin ortasında, çoğu bölgede beklenenden daha hızlı düşmektedir. Küresel manşet enflasyonun 2024 yılında yüzde 5,8'e, 2025 yılında ise yüzde 4,4'e düşmesi beklenirken, 2025 tahmini aşağı yönlü revize edilmiştir.

Dezenflasyon ve istikrarlı büyüme sayesinde sert iniş olasılığı azalmıştır ve küresel büyümeye yönelik riskler genel olarak dengelenmiştir. Bu durum, yukarı yönlü olarak, enflasyonun daha hızlı düşmesine ve finansal koşulların daha da gevşemesine yol açabilmektedir. Aşağı yönde ise, Kızıldeniz'de devam eden saldırılar da dahil olmak üzere jeopolitik şoklardan kaynaklanan yeni emtia fiyat artışları ve arz kesintileri veya daha kalıcı temel enflasyon, sıkı parasal koşulları uzatabilir.

Global growth is projected at 3.1 percent in 2024 and 3.2 percent in 2025, with the 2024 forecast 0.2 percentage point higher than that in the October 2023 World Economic Outlook (WEO) on account of greater-than-expected resilience in the United States and several large emerging market and developing economies, as well as fiscal support in China. The forecast for 2024–25 is, however, below the historical (2000–19) average of 3.8 percent, with elevated central bank policy rates to fight inflation, a withdrawal of fiscal support amid high debt weighing on economic activity, and low underlying productivity growth. Inflation is falling faster than expected in most regions, in the midst of unwinding supply-side issues and restrictive monetary policy. Global headline inflation is expected to fall to 5.8 percent in 2024 and to 4.4 percent in 2025, with the 2025 forecast revised down.

With disinflation and steady growth, the likelihood of a hard landing has receded, and risks to global growth are broadly balanced. On the upside, faster disinflation could lead to further easing of financial conditions. On the downside, new commodity price spikes from geopolitical shocks—including continued attacks in the Red Sea—and supply disruptions or more persistent underlying inflation could prolong tight monetary conditions. Deepening property sector woes in China or, elsewhere, a disruptive turn to tax hikes and spending cuts could also cause growth disappointments.

Politika yapıcıların yakın vadedeki zorluğu, enflasyonun hedefe doğru nihai inişini başarılı bir şekilde yönetmek, para politikasını enflasyonun temel dinamiklerine göre kalibre etmek ve ücret ve fiyat baskılarının açıkça dağıldığı durumlarda daha az kısıtlayıcı bir duruşa uyum sağlamaktır.

COVID-19 salgını, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ve hayat pahalılığı krizinin ardından küresel ekonomik toparlanma şartıcı derecede dirençli olduğunu göstermektedir. Enflasyon 2022'deki zirvesinden beklenenden daha hızlı düşerken, istihdam ve ekonomik faaliyetler üzerindeki etkisi beklenenden daha az olmuş, bu da arz tarafındaki olumlu gelişmeleri ve enflasyon beklentilerini dengede tutan merkez bankalarının sıkı politikalarını yansıtmıştır.

2023'te yüzde 3,1 olarak tahmin edilen küresel büyümenin 2024'te yüzde 3,1'de kalacağı ve 2025'te mütevazı bir artışla yüzde 3,2'ye yükseleceği öngörülmektedir. Ekim 2023 WEO'daki tahminle karşılaştırıldığında, 2024 tahmini Çin, ABD ve büyük yükselen piyasa ve gelişmekte olan ekonomiler için yapılan iyileştirmeleri yansıtacak şekilde yaklaşık 0,2 puan daha yüksektir. Bununla birlikte, 2024 ve 2025 yıllarındaki küresel büyüme tahmini, kısıtlayıcı para politikaları ve mali desteğin geri çekilmesinin yanı sıra düşük temel verimlilik artışını yansıtacak şekilde, tarihsel (2000-19) yıllık ortalama olan yüzde 3,8'in altındadır. Gelişmiş ekonomilerde büyümenin 2023'teki düşük büyümeden sonra Euro bölgesinde toparlanma ve ABD'de büyümenin ılımlı hale gelmesiyle 2025'te yükselmeden önce 2024'te hafifçe düşmesi beklenmektedir. Yükselen piyasa ve gelişmekte olan ekonomilerin bölgesel farklılıklarla birlikte 2024 ve 2025 yılları boyunca istikrarlı bir büyüme yaşaması beklenmektedir.

Policymakers' near-term challenge is to successfully manage the final descent of inflation to target, calibrating monetary policy in response to underlying inflation dynamics and—where wage and price pressures are clearly dissipating—adjusting to a less restrictive stance.

The global economic recovery from the COVID-19 pandemic, Russia's invasion of Ukraine, and the cost-of-living crisis is proving surprisingly resilient. Inflation is falling faster than expected from its 2022 peak, with a smaller-than-expected toll on employment and activity, reflecting favorable supply-side developments and tightening by central banks, which has kept inflation expectations anchored.

Global growth, estimated at 3.1 percent in 2023, is projected to remain at 3.1 percent in 2024 before rising modestly to 3.2 percent in 2025. Compared with that in the October 2023 WEO, the forecast for 2024 is about 0.2 percentage point higher, reflecting upgrades for China, the United States, and large emerging market and developing economies. Nevertheless, the projection for global growth in 2024 and 2025 is below the historical (2000–19) annual average of 3.8 percent, reflecting restrictive monetary policies and withdrawal of fiscal support, as well as low underlying productivity growth. Advanced economies are expected to see growth decline slightly in 2024 before rising in 2025, with a recovery in the euro area from low growth in 2023 and a moderation of growth in the United States. Emerging market and developing economies are expected to experience stable growth through 2024 and 2025, with regional differences.

Dünya ticaretinin 2024'te yüzde 3,3 ve 2025'te yüzde 3,6 oranında büyümesi öngörülmekte olup, bu oran tarihsel ortalama büyüme oranı olan yüzde 4,9'un altındadır. Artan ticari çarpıklıklar ve jeoekonomik parçalanmanın küresel ticaret seviyesi üzerinde baskı yaratmaya devam etmesi bekleniyor. Global Trade Alert verilerine göre, ülkeler 2019'da yaklaşık 1.100 olan ticaret kısıtlamalarını 2022'de yaklaşık 3.200'e, 2023'te ise yaklaşık 3.000'e çıkardı.

Bu tahminler, yakıt ve yakıt dışı emtia fiyatlarının 2024 ve 2025 yıllarında düşeceği ve büyük ekonomilerde faiz oranlarının gerileyeceği varsayımlarına dayanmaktadır. Yıllık ortalama petrol fiyatlarının 2024 yılında yaklaşık yüzde 2,3 oranında düşeceği tahmin edilirken, akaryakıt dışı emtia fiyatlarının yüzde 0,9 oranında düşmesi beklenmektedir.

Gelişmiş ekonomiler için büyümenin 2023'te yüzde 1,6'dan 2024'te yüzde 1,5'e hafifçe düşmesi ve 2025'te yüzde 1,8'e yükselmesi öngörülmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, para politikasının sıkılaştırılması, kademeli mali sıkılaştırma ve işgücü piyasalarındaki yumuşamanın toplam talebi yavaşlatmasının gecikmeli etkileriyle büyümenin 2023'te yüzde 2,5'ten 2024'te yüzde 2,1'e ve 2025'te yüzde 1,7'ye düşeceği tahmin edilmektedir.

Avro bölgesindeki büyümenin, Ukrayna'daki savaştan nispeten yüksek oranda etkilenen 2023'teki tahmini yüzde 0,5'lik düşük orandan 2024'te yüzde 0,9'a ve 2025'te yüzde 1,7'ye yükseleceği tahmin edilmektedir.

Yükselen piyasa ve gelişmekte olan ekonomilerde büyümenin 2024 yılında yüzde 4,1'de kalması, 2025 yılında ise yüzde 4,2'ye yükselmesi beklenmektedir.

World trade growth is projected at 3.3 percent in 2024 and 3.6 percent in 2025, below its historical average growth rate of 4.9 percent. Rising trade distortions and geoeconomic fragmentation are expected to continue to weigh on the level of global trade. Countries imposed about 3,200 new restrictions on trade in 2022 and about 3,000 in 2023, up from about 1,100 in 2019, according to Global Trade Alert data.

These forecasts are based on assumptions that fuel and nonfuel commodity prices will decline in 2024 and 2025 and that interest rates will decline in major economies. Annual average oil prices are projected to fall by about 2.3 percent in 2024, whereas nonfuel commodity prices are expected to fall by 0.9 percent.

For advanced economies, growth is projected to decline slightly from 1.6 percent in 2023 to 1.5 percent in 2024 before rising to 1.8 percent in 2025.

In the United States, growth is projected to fall from 2.5 percent in 2023 to 2.1 percent in 2024 and 1.7 percent in 2025, with the lagged effects of monetary policy tightening, gradual fiscal tightening, and a softening in labor markets slowing aggregate demand.

Growth in the euro area is projected to recover from its low rate of an estimated 0.5 percent in 2023, which reflected relatively high exposure to the war in Ukraine, to 0.9 percent in 2024 and 1.7 percent in 2025.

In emerging market and developing economies, growth is expected to remain at 4.1 percent in 2024 and to rise to 4.2 percent in 2025.

2024 Türkiye ekonomisi için kritik bir yıl olacak. Parasal sıkılığın devam etmesinin öngörüldüğü 2024 yılında büyüme performansı ve enflasyonun seyri yakından izlenecek. Türkiye'nin önemli ihracat pazarlarındaki ekonomik aktivite de önemli başlıklardan biri olacak.

Para politikasındaki sıkılığın 2024 yılında devam etmesi beklenirken, bu durumun büyüme görünümü üzerinde de aşağı yönlü baskı yaratması öngörülmüyor. Söz konusu durum orta vadeli programın (OVP) hedeflerine de yansımış durumda. OVP'de Türkiye ekonomisinin 2023 yılını yüzde 4,4'lük bir büyüme ile kapatması öngörülmürken, 2024 yılına ilişkin beklenti ise büyümenin yüzde 4'e gerileyeceği yönünde.

Para politikasındaki sıkılığın devam etmesinin 2024 yılında Türkiye ekonomisinde büyümenin önemli motorlarından biri olan iç talep üzerinde daha fazla etki yaratması bekleniyor. Yılın ilk üç çeyreğinde iç talepte yavaşlamanın belirginleşmesi bekleniyor. Bununla birlikte 2024 yılı için dış talebin de pek parlak görünmediği belirtiliyor. Küresel düzeyde merkez bankaları sıkılaştırma döngülerinin sonuna gelirken, 2024'te ekonomilerin sıkılaştırma döngüsünün ardından nasıl bir iniş gerçekleştireceği de önemli bir konu olarak öne çıkıyor.

2024 yılı için makro ekonomideki en temel başlık enflasyon olmaya devam edecek. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndan (TCMB) gelen sinyaller para politikasındaki sıkılığın devam edeceği yönünde. Bununla birlikte yılın ilk yarısının yüksek enflasyon ortamında geçmesi piyasada genel bir kanı olarak öne çıkıyor. TCMB'nin beklentileri de Mayıs ayında enflasyonun yüzde 70 ile zirveye çıkacağı yönünde. OVP'de yıl sonu için enflasyon

2024 will be a critical year for the Turkish economy. Growth performance and the course of inflation will be closely monitored in 2024, when monetary tightness is expected to continue. Economic activity in Turkey's key export markets will also be an important topic.

While monetary policy tightening is expected to continue in 2024, this is also expected to put downward pressure on the growth outlook. This situation is also reflected in the medium-term program (MTP) targets. In the MTP, the Turkish economy is expected to close the year 2023 with a growth rate of 4.4 percent, while the expectation for 2024 is that growth will decline to 4 percent.

One of the main drivers of the Turkish economy's development in 2024, domestic demand, is predicted to be further impacted by the ongoing tightening of monetary policy. The slowdown in domestic demand is expected to become more pronounced in the first three quarters of the year. However, it is also stated that external demand does not look bright for 2024. As central banks at the global level are coming to the end of their tightening cycles, how economies will land after the tightening cycle in 2024 stands out as an important issue.

For 2024, inflation will continue to be the most fundamental issue in the macro economy. Signals from the Central Bank of the Republic of Turkey (CBRT) suggest that the tight monetary policy will continue. However, it is a general opinion in the market that the first half of the year will pass in a high inflation environment. The CBRT also expects inflation to peak at 70 percent in May. While the inflation target for the end of the year was set at 33 percent in the MTP,

hedefi yüzde 33 belirlenirken, TCMB'nin enflasyon raporunda ise yüzde 36 olarak tahmin edildi.

2024 için uygulanacak asgari ücrete gelen yüzde 49'luk zam enflasyonda beklentilerini yeniden yukarı çevirdi. Yılın ilk yarısında ücretlere gelen artışın etkisiyle enflasyonun hareketlenmesi bekleniyor. TCMB'nin yılın son toplantısına ilişkin özetlerinde de bununla ilgili mesajlar verilmişti.

2024'te makro ekonomik açıdan en kritik başlık bütçe dengesi olacak. 2023 yılının Şubat ayında tüm Türkiye'yi sarsan depremin yarattığı yıkım dolayısıyla bu bölgedeki imar çalışmaları merkezi yönetim bütçesi üzerinde önemli etki yaratacak. OVP döneminde bu harcamaların 1 trilyon TL'yi aşan büyüklüğe ulaşacağı öngörüldü. Bu durum bütçe açığının milli gelir içindeki payının yükselmesini beraberinde getirecek. Ayrıca parasal sıkılık düzeyi dolayısıyla ekonomide yaşanan yavaşlamanın vergi gelirlerinde de potansiyel bir yavaşlamaya yol açması bekleniyor.

Ekonomideki yavaşlamanın cari denge üzerinde de etkisini göstermesi öngörülüyor. Yılın ilk yarısında borçlanma maliyetlerindeki yüksek seyir dolayısıyla yatırım malları ithalatında düşüş olası görülürken, enflasyonun yüksek seyrinin tüketim malları ithalatında da baskı yaratması bekleniyor. Bunun yanında tasarruf sahipleri için enflasyon korunması açısından işlev gören altın yatırımı dolayısıyla altın ithalatında da yukarı yönlü ivmenin söz konusu olabileceği değerlendiriliyor. Turizm sezonunda ise cari dengenin pozitif bir ivme yakalaması öngörülüyor. Bu değerlendirmeler ışığında cari açığın yaz aylarında 30 milyar dolarlara gelmesi yılı ise 40 milyar dolara yakın bir seviyede tamamlaması tahmin ediliyor.

it was estimated at 36 percent in the CBRT's inflation report.

The 49 percent increase in the minimum wage to be applied for 2024 has turned inflation expectations up again. Inflation is expected to pick up in the first half of the year due to the increase in wages. The CBRT's summaries of the last meeting of the year also gave messages about this.

The most critical topic in macroeconomic terms in 2024 will be the budget balance. Due to the devastation caused by the earthquake that shook all of Turkey in February 2023, the construction works in this region will have a significant impact on the central government budget. It was predicted that these expenditures would exceed 1 trillion TL during the MTP period. This situation will bring about an increase in the share of the budget deficit in national income. In addition, the slowdown in the economy due to the level of monetary tightness is expected to lead to a potential slowdown in tax revenues.

The slowdown in the economy is also expected to have an impact on the current account balance. While imports of investment goods are likely to decline in the first half of the year due to the high course of borrowing costs, the high course of inflation is expected to also put pressure on imports of consumption goods. In addition, gold imports are likely to accelerate upwards due to gold investment, which serves as an inflation hedge for savers. In the tourism season, the current account balance is expected to gain a positive momentum. In the light of these evaluations, the current account deficit is expected to reach 30 billion dollars in the summer months and to complete the year at a level close to 40 billion dollars.

2024 için makroekonomik bağlamdaki önemli başlıklardan biri de Türkiye'nin not görünümü ve risk primindeki seyir olacak. Ekonomi politikalarında normalleşmenin devam etmesine bağlı olarak, 2024 yılı içinde her 3 kredi derecelendirme kuruluşundan da kredi notu artışları görülmesi kuvvetle muhtemel görünüyor. Kredi notu artışlarıyla beraber, Türkiye'nin 5-yıllık CDS priminin 200-250 civarında dengelenebileceği öngörülüyor.

İnşaat sektörü 2024'te yüzde 5 büyüme hedefliyor. İnşaat sektörünün son dört çeyrek dönemdir genel ekonominin üzerinde büyüme gösterdiğine vurgu yapılan Türkiye İMSAD raporunda, şu ifadeler yer verildi: "Uzun süreli daralmanın ardından baz etkisiyle inşaat sektörü büyüme gösteriyor. 2024 yılında geneleconomide yüzde 4,0 büyüme hedefi bulunuyor. Ancak iç talep kısıllırken, ihracat ve yatırımlar ile büyüme desteklenecek ve büyümenin kompozisyonu değişecek. İnşaat sektöründe ise 2024 yılında hem genel ekonomik koşullar hem de sektörün kendi dinamikleri belirleyici olacak. İnşaat sektörünün genel ekonominin üzerindeki büyümesini sürdürmesi halinde 2024 yılında yüzde 4,5-5,0 büyümesi muhtemel görünüyor. Ancak inşaat sektöründe büyümeyi sınırlayacak iki unsur bulunuyor. Bunlardan ilki 2024 yılının son çeyreğine kadar sürmesi beklenen sıkı para politikası ve yüksek faizler. İkincisi ise kamu bütçesinde deprem bölgesi dışındaki yatırımlarda çok sınırlı büyüme hedeflenmesi. 2024 yılında inşaat sektöründe büyümeyi destekleyecek daha çok kendi dinamikleri kaynaklı unsurlar bulunuyor. Öncelikle 2023 yılında alınan yapı ruhsatlarında artışların yaşanması ve yerel seçimler öncesi izinler ve tek yapılar da yıkım yeniden inşa işlerinin hız kazanması bu unsurların başında geliyor. Deprem bölgesindeki faaliyetlerin kademeli olarak

For 2024, one of the important macroeconomic headlines will be Turkey's rating outlook and the course of the risk premium. Depending on the continuation of normalization in economic policies, it seems highly likely that credit rating increases will be seen from all 3 credit rating agencies in 2024. With the credit rating increases, Turkey's 5-year CDS premium is expected to stabilize around 200-250.

The construction sector aims to grow by 5 percent in 2024. In the Türkiye İMSAD report, which emphasized that the construction sector has grown above the general economy for the last four quarters, the following statements were included: "After a long-term contraction, the construction sector is growing due to the base effect. There is a 4.0 percent growth target in the general economy in 2024. However, while domestic demand will be reduced, growth will be supported by exports and investments, and the composition of growth will change. In the construction industry, both general economic conditions and the industry's own dynamics will be decisive in 2024. If the construction industry continues to grow above the general economy, it seems likely that it will grow 4.5-5.0 percent in 2024. However, there are two factors that will limit growth in the construction sector. The first of these is the tight monetary policy and high interest rates that are expected to last until the last quarter of 2024. The second is that the public budget aims for very limited growth in investments outside the earthquake zone. In 2024, there are factors that will support growth in the construction sector, mostly due to its own dynamics. First of all, the increase in building permits obtained in 2023 and the acceleration of permits and demolition and reconstruction works in single buildings before the local elections are among these factors. The fact that the activities in the earthquake zone

talep yaratmaya devam etmesi ve deprem odaklı kentsel dönüşüm faaliyetlerinin de artırılması hedefi inşaat sektörünün büyümesine olumlu etki edecek unsurlar arasında yer alıyor."

Çimento tüketimi, pandemiden bu yana dünya çapında bir durgunluk yaşıyor. Pandemi dönemindeki sokağa çıkma yasakları, sonrasında başlayan Rusya-Ukrayna savaşı ve global enflasyondaki artışlar gibi pek çok talihsiz olay taleplerde olumsuz etki yarattı. Taleplerin 2023 yılında hafif bir düşüş yaşaması beklenirken yalnızca Hindistan ve Ortadoğu bölgesinde kayda değer bir büyüme görülmektedir. Çimento fiyatları, maliyet baskılarını genel olarak yakalayarak kâr marjlarında toparlanma sağlamıştır.

2024 yılında küresel çimento tüketiminde %1-2 aralığında ılımlı bir toparlanma öngörülmektedir. Faiz oranları zirve yapmış olsa da inatçı enflasyondan dolayı kademeli olarak düşmesi beklenmektedir. Bu durum, yeni inşaat projelerinin finansman maliyetlerini de büyük ölçüde artırmıştır. Pandemi dönemindeki tasarruflar çoğunlukla tükenmiştir ve olgun piyasalara sahip ülkeler çok yüksek borç taşımaktadır. Batı Avrupa'daki çimento talepleri durağan seyretmektedir. ABD'nin çimento tüketimi de altyapılara yönelik kanun tasarıları sayesinde desteklenmektedir. Gelişmekte olan pazarlardaki talep ise oldukça karışık durumdadır. Çin emlak piyasası halen düşüş yaşarken istikrara kavuşması beklenmektedir. Afrika ve Asya'daki ekonomik iyileşmenin istikrarsız olacağı öngörülmektedir. Hindistan'da da seçim öncesi yavaşlama görülmesi oldukça muhtemeldir.

will continue to gradually create demand and the goal of increasing earthquake-oriented urban transformation activities are among the factors that will positively affect the growth of the construction sector."

Global cement consumption has been lacklustre ever since the pandemic. A series of unfortunate events have impacted demand – lockdowns, the Russia-Ukraine conflict and a surge in global inflation. Demand is expected to drop slightly in 2023 with only India and the Middle East showing notable growth. Cement prices have broadly caught up with cost pressures, yielding a recovery in profit margins.

In 2024, a mild recovery is predicted in global cement consumption, in the range of 1 – 2%. Interest rates appear to have peaked, but are expected to come down only gradually due to sticky inflation. This has substantially raised the cost of financing new construction projects. Pandemic savings have mostly been exhausted, and mature market nations carry very high debt. Cement demand in Western Europe is lacklustre. US consumption is underpinned by its infrastructure bill. Demand in emerging markets is very mixed. China is expected to stabilise, although real estate is still declining. Recovery in Africa and Asia is predicted to be uneven. India is likely to experience a slowdown post-election.

Deniz ticareti piyasaları 2023 yılında zayıf talep ve düşen ihracat fiyatlarından etkilenerek zorluk yaşadı. Düşük üretim maliyetleri ve düşen navlun oranları ihracatı giderek daha uygun hale getirmektedir. Ancak 2024'te ithalat talebinin sadece kademeli olarak artacağı ve ticaretin toparlanmasını engelleyeceği tahmin edilmektedir. Türkiye'den yapılan ihracat, 2023'te ihracatın iç pazara yönelmesi nedeniyle tersine dönebileceğinden, önemli bir dalgalanma faktörüdür.

Batı Avrupa bölgesindeki çimento talebinin 2024 yılında üçüncü defa düşmesi beklense de bu defa düşüşün ılımlı olacağı öngörülmektedir.

Ülke düzeyinde bakıldığında büyük piyasalar arasında Almanya şu ana kadar en kötü etkilenen ülke konumundadır. Çimento talebinde 2024 yılında daha da büyük bir düşüşün yaşanması öngörülmektedir. Birleşik Krallık pazarının da konut inşaatlarında yaşanan büyük kesintiler sebebiyle daralması beklenmektedir. Yalnızca kilit pazarlar olan Fransa, İtalya ve İspanya'nın taleplerinde küçük de olsa bir artış görmesi beklenmektedir. Kuzey ülkeleri de çok zor bir 2023 yılı atlattığıyla birlikte önümüzdeki yıl daha da kötü bir gerileme onları beklemektedir.

ABD'de çimento talebinin 2024 yılında %2-3 oranında artması öngörülmektedir. Konut piyasasının yaşayacağı zorluklar, 1,5 trilyon dolarlık altyapıya ilişkin kanun taslağının yürürlüğe girmesinden sonra 2024-2026 döneminde harcamaların en üst seviyelere ulaşmasıyla birlikte dengelenecek gibi görünmektedir.

Latin Amerika'nın çimento talebi tablosu oldukça karışık. Genel olarak bakıldığında Meksika ve Brezilya'da yaşanan büyüme, Arjantin'de görülen düşüş ile denkleşeceği için, 2024 yılında çimento talebinde ılımlı bir artış bekliyor.

Seaborne trading markets struggled in 2023, impacted by weak demand and falling export prices. Lower production costs and falling freight rates make exports increasingly viable. Import demand in 2024 is projected to pick up only gradually however, hampering a trade recovery. Exports from Türkiye are a key swing factor, as the diversion of exports to the domestic market in 2023 may reverse out. market for construction materials will be supportive policies implemented until the election and policies implemented in the second half of the year depending on the election results.

The region faces a third year of falling cement demand in 2024, although the rate of decline is expected to moderate significantly.

At the country level, Germany is by far the worst-affected major market. A further significant decline is forecast for 2024 cement demand. The UK is expected to decline due to major cutbacks in housing construction. Other key markets – France, Italy and Spain – are expected to see a small increase in demand. Nordic countries endured a very difficult year in 2023, and a further deterioration is expected next year.

In US, demand for cement is forecast to rise in 2024 at a 2 – 3% rate. A challenging housing market is expected to be offset as volumes from the US\$1.5 trillion infrastructure bill ramp up, with spending peaking in the period 2024 – 2026.

The cement demand outlook in Latin America is mixed. Overall, expectation is a modest increase in 2024 cement demand, as growth in Mexico and Brazil is offset by a decline in Argentina.

Türkiye ve Suudi Arabistan gibi büyük piyasalardaki öngörüler, yüksek derecede belirsizliğe işaret ediyor olsa da talep artışının 2024 yılında %2-3 oranında yavaşlaması beklenmektedir. 2024'te bir toparlanma öngörülmektedir, ancak Neom gibi mega projelerin başlamasıyla bu toparlanmanın yılın 2. yarısında ağırlıklı olması muhtemeldir. Irak'ın kamu bütçesindeki artış nedeniyle güçlü bir büyüme kaydetmesi beklenmektedir. Türkiye'de, faiz oranlarındaki büyük sıfırlanmanın Şubat 2023 depremlerinin yeniden inşasını dengelemesi nedeniyle piyasanın düşmesi beklenmektedir.

2024 yılında Afrika'da ise %1,5 ila %2 aralığında artan taleplerle birlikte ılımlı bir iyileşme görülmesi beklenmektedir. Mısır'da üreticilerin ihracatları artırma çabasıyla ekonomik zayıflıktan sebep daha fazla düşüş yaşanması beklenmektedir. Cezayir pazarı ise hükümetin barınma, kentsel gelişim ve imar çalışmalarına yönelik planlarıyla desteklenerek güçlü bir toparlanma sürecine girdi. Güney Afrika'da çoğu şirketin otoprodüktör santrale yatırım yapmasıyla birlikte hayatı felce uğratan elektrik kesintileri de azalacak. Bu sayede siyasi belirsizlikler ve kısıtlı hükümet kaynaklarına rağmen taleplerde iyileşme yaşanması bekleniyor. Kenya ve Nijerya, 2023 yılında zorluklarla karşılaşmış olsa da 2024 yılında ılımlı bir iyileşme öngörülüyor. Çimento fiyatlarına yönelik savaş söylentileri gerçeğe dönüşürse Nijerya'da talep hız kazanabilir.

Çin çimento tüketiminin 2024 yılında sabit bir oranda kalacağını öngörülüyor. İmar çalışmalarına yönelik harcamaların artması beklense de gündemde büyük ölçekli bir teşvik henüz yok. Birim satışlar ve fiyatlar halen baskı altında olmasına rağmen emlak piyasası henüz dibi görmedi. Çin inşaat sektörü geliştikçe çimento sektörünün pazar payını kaybedeceğine dair endişeler sürüyor.

Demand growth is expected to slow to 2–3% in 2024, although forecasts in major markets Türkiye and Saudi carry a high degree of uncertainty. A rebound is projected for 2024, but this is likely to be H2-weighted as mega projects such as Neom get underway. Iraq is expected to post strong growth due to a surge in the public budget. In Türkiye the market is expected to decline, as a major reset in interest rates offsets reconstruction from the February 2023 earthquakes.

A modest recovery in Africa is projected in 2024 with demand increasing in the range of 1.5 – 2%. A further decline is expected in Egypt due to economic weakness, with producers looking to increase exports as a result. The Algerian market is in a strong recovery mode, boosted by government plans for housing, urban development and public works. In South Africa the crippling power shortages are set to ease, with many companies investing in captive power. This is expected to underpin a demand recovery, although political uncertainty and constrained government finances are significant headwinds. Kenya and Nigeria both faced a difficult year in 2023, with a moderate recovery projected in 2024. Demand could accelerate in Nigeria if talk of a cement price war translates into reality.

For China, a stable rate of cement consumption in 2024 is anticipated. Public works spending is expected to increase, although a large-scale stimulus is not on the agenda. Real estate has not yet bottomed out, with unit sales and prices still under pressure. There are also concerns that cement is losing market share as the Chinese construction industry becomes more developed.

Hindistan'da kentsel konut sektörünün gücünü korumaya devam etmesi beklenmekle birlikte genel çimento talebinde %5-6 oranında bir artışa işaret ediliyor. Endüstrinin genişlemesine yönelik hırslı planlar, arz-talep dengesinin iyileşmesinin pek mümkün olmadığını gösteriyor. s

Asya'da 2024 yılında çimento talebinin yalnızca %1 oranında artmasıyla birlikte cansız bir iyileşme görüleceği düşünülüyor. Filipinler piyasası toparlanmaya hazırlanıyor. Endonezya'daki büyümenin, konut piyasasındaki durgunluk ve seçim turları sebebiyle ılımlı bir oranda olması bekleniyor. Tayland'da aylar süren siyasi istikrarsızlıklara rağmen çimento talebini desteklemeye devam etmiş olan imar çalışmalarının, 2024 yılında da taleplerdeki ılımlı artışın başlıca sebebi olması bekleniyor. Japonya'da ise işgücü kıtlığı ve yüksek hammadde maliyetlerinin Osaka Fuarı öncesinde gerçekleştirilen harcamalar ve kentsel kalkınmalar ile dengelenmesiyle birlikte nispeten istikrarlı bir tablo görülmesi bekleniyor.

Küresel çimento sektörüne ilişkin kilit noktalar şunlardır;

- Çimento üreticileri, dünya çapında karbon ayak izlerini azaltmak için Tamamlayıcı Çimentomsu Malzemelere (TÇM'ler) giderek daha fazla öncelik vermektedirler. Sınırlı bulunabilirlik ve artan fiyatlarla ilgili endişeler olsa da, cüruf ve uçucu kül gibi güvenilir TÇM kaynaklarını güvence altına alma çabaları devam etmektedir. TÇM'ler küresel çimento üreticileri için giderek daha önemli hale gelecektir. Geleneksel çimento ve betonla ilişkili karbon ayak izini önemli ölçüde azaltmak için umut verici yollar sunan Tamamlayıcı Çimentomsu Malzemeler (TÇM'ler)

Urban housing is projected to remain robust however, pointing to an overall cement demand increase of 5 – 6%. Ambitious industry expansion plans suggest the supply-demand balance is unlikely to improve.

In Asia, a tepid rebound is forecast in 2024, with cement demand increasing by only 1%. The Philippines market is poised to recover. Growth in Indonesia is expected to be modest due to the election cycle and lacklustre housing. In Thailand, public works have supported cement demand despite months of political uncertainty, and are expected to be the main driver of modest demand growth in 2024. Japan is predicted to be relatively stable as urban redevelopment and spending ahead of the Osaka Expo are offset by labour shortages and high raw material costs.

Key points regarding global cement sector are;

- *Cement producers are increasingly prioritizing Supplementary Cementitious Materials (SCMs) to reduce carbon footprints worldwide. Efforts to secure reliable sources of SCMs, such as slag and fly ash, are underway, albeit amid concerns regarding limited availability and rising prices. SCMs will become increasingly significant for cement producers globally. Substantial efforts will be directed towards securing sources of Supplementary Cementitious Materials (SCMs), which present promising avenues for substantially reducing the carbon footprint*

kaynaklarının güvence altına alınması için önemli çaba sarf edilecektir. Çimento endüstrisi oyuncuları, üretimlerinde cüruf, uçucu kül gibi TÇM'lerin kullanımını artırmaya devam edeceklerdir.

Sınırlı bulunabilirlik göz önüne alındığında, TÇM fiyatlarının dünya çapında önemli ölçüde artması beklenmektedir. Geleneksel TÇM'lerin bölgesel kıtlığı ve kalsine kil gibi yeni alternatiflerin geliştirilmesi 2024'ten itibaren sürpriz olmayacaktır.

- Aynı zamanda, dünya çapında uygun hammaddelerin bulunduğu her yerde kalsine killi çimento üretimi de artacaktır.

Gelişmiş pazarların aksine, TÇM'lerin kullanımı, klinker ikameleri ve diğer emisyon azaltıcı yöntemler gibi alternatifler, dünyanın gelişmekte olan pazarlarının %90'ında henüz tam olarak benimsenmemiştir. Bu nedenle, mevcut yeşil çözümlere odaklanmayı sürdürmek önem arz etmektedir.

- Karbon yakalama (KY) teknolojisi dünyada çoğu kişinin beklediği kadar hızlı gelişmemektedir, ayrıca KY çözümlerinin ölçeklenebilir olması için ciddi bir gelişme gerekmektedir.

Mevcut teknoloji düzeyinde, yatırım gereksinimi bir çimento fabrikasının sermaye maliyetinden daha fazladır.

Karbon yakalama (KY) teknolojisinin benimsenmesi umut verici olmakla birlikte, henüz erken aşamalarında ve ölçeklenebilirlik ve maliyet etkinliği açısından zorluklarla karşı karşıyadır. KY teknolojisindeki ilerlemelere rağmen, maliyetinin yüksekliği ve etkinliğini kanıtlamak için daha fazla geliştirme ihtiyacı nedeniyle, küresel kullanılabilirliği son derece sınırlı kalmaktadır.

associated with traditional cement and concrete. Cement industry players will continue to increase the use of SCM's like slag, fly ashes in their production.

- *Considering limited availability, prices of SCM's are expected to rise significantly worldwide. Regional shortages of traditional SCMs and development of new alternatives such as activated clay should not be a surprise 2024 onwards.*

- *At the same time, calcined clay cement production will increase wherever suitable raw materials are available worldwide.*

Unlike in developed markets, alternatives such as the utilization of SCMs, clinker substitutes, and other emission-reducing methods are not yet fully adopted in 90% of the world's emerging markets. Therefore, it is essential to maintain focus on existing green solutions.

- *Carbon capture (CC) Technology is not developing fast enough as most have anticipated in the world moreover CC solutions require serious further development to be scalable.*

At the present technology level, the investment requirement is more than the capital cost of a cement plant.

The adoption of carbon capture (CC) technology, while promising, is still in its early stages and faces challenges in terms of scalability and cost-effectiveness. Despite advancements in CC technology, its global availability remains extremely limited due to the substantial costs involved and the need for further development to prove its efficacy at scale.

Ayrıca, uygun depolama alanlarının belirlenmesi ve geliştirilmesi gerektiğinden, yakalanan CO₂'nin nerede depolanacağı konusu küresel ölçekte önemli bir zorluk teşkil etmektedir. Karbon yakalama girişimlerinin uygulanmasıyla ilgili maliyetlerin tüketicilere yüksek ürün fiyatları şeklinde yansıtılması muhtemel olduğundan, bu faktörler toplu olarak daha yüksek çimento fiyatları beklentisine katkıda bulunacaktır.

- Çimento üreticileri, koşulsuz ithalat riskini azaltmak için düzenleyici engeller uygulanması gibi koruyucu önlemler alamazlarsa; Cezayir, Mısır, Tunus ve Türkiye'den Avrupa'ya rekabetçi fiyatlı çimento akışı önemli ölçüde artmaya hazırlanmaktadır.
- Akdeniz bölgesinde yüz milyon tondan fazla ihraç edilmeye hazır çimento fazlası olduğu ve bunun büyük kısmının düşük emisyonlu yakıtlara ve yeşil teknolojilere erişimi olan modern sürdürülebilir çimento fabrikalarından geldiği göz önünde bulundurulmalıdır.
- Avrupa ve ABD'deki varlıklarını güçlendirmek için birkaç bağımsız çimento ihracatçısı, varış limanlarındaki çimento ithalat terminallerinin stratejik bölgelerini satın almaya başlamıştır ve pazara düşük maliyetli yeşil çimento sağlamak için yerel çimento tüketicileri ve bağımsız çimento şirketleri ile yakın işbirliklerini daha da genişleteceklerdir.
- Çin'in ithalatçı konumdan ihracatçı konuma geçmesiyle birlikte, klinker ve çimentonun Dünya FOB ihraç fiyatları düşmeye devam edecektir.

Additionally, the issue of where to store captured CO₂ poses a considerable challenge on a global scale, as suitable storage sites must be identified and developed. These factors collectively contribute to the anticipation of higher cement prices, as the costs associated with implementing carbon capture initiatives are likely to be passed on to consumers in the form of elevated product prices.

- *Unless cement producers can establish protective measures to mitigate the risk of unrestricted imports, such as implementing regulatory barriers; the influx of competitively priced cement into Europe from Algeria, Egypt, Tunisia, and Turkey is poised to significantly escalate.*
- *We note that there is more than one hundred Million tons of exportable cement surplus in the Mediterranean region most of it coming from modern sustainable cement plants, with access to low emission fuels and green technologies.*
- *To cement their presence in Europe and the USA, several independent cement exporters have started to acquire strategic locations of cement import terminals in destination ports and will further extend close collaboration with domestic cement consumers and independent cement companies to provide low-cost green cement to the market.*
- *With China shifting from an importer to exporter, world FOB export prices of clinker and cement will continue their decline.*

- Sonuç olarak, küresel çimento endüstrisi, önümüzdeki yıllarda gidişatını şekillendirecek çeşitli trendler ve tahminler arasında yön değiştiren çok önemli bir kavşakta bulunmaktadır. Pazar talebi projeksiyonları, Türkiye, Çin ve Avrupa'daki durgun pazarların aksine Orta Doğu, Hindistan ve Afrika'da ortaya çıkan büyüme trendleri ile bölgesel dinamikleri ortaya koymaktadır ve çimento üreticileri bu değişimleri stratejik olarak ele almalıdır. Avrupa çimento endüstrisi, yüksek fiyatlar ve azalan yakıt maliyetleri sayesinde sürdürülen brüt kar marj artışı ile dayanıklılık gösterirken, özellikle serbest piyasa dinamiklerinin hüküm sürdüğü ve sürdürülebilir uygulamalar ile alternatiflerin yeterince kullanılmadığı gelişmekte olan pazarlarda zorluklar devam etmektedir.
- Batılı çok uluslu şirketler ile bölgesel bazda gelişmekte olan pazar liderleri arasındaki farklı önceliklere ve stratejilere rağmen, sektörün sürdürülebilirlik konusundaki kararlılığı, çevresel yönetim ve inovasyona olan bağlılığını göstermektedir.
- *In conclusion, the global cement industry stands at a pivotal juncture, navigating through diverse trends and forecasts that shape its trajectory in the coming years. As market demand projections reveal regional dynamics, with pockets of growth emerging in the Middle East, India, and Africa contrasted by sluggish markets in Turkey, China, and Europe, cement producers must strategically address these shifts. While the European cement industry exhibits resilience through sustained gross margin expansion driven by higher prices and reduced fuel costs, challenges persist, especially in emerging markets where free market dynamics prevail, and sustainable practices and alternatives remain underutilized.*
- *The industry's commitment to sustainability demonstrates its dedication to environmental stewardship and innovation, despite divergent priorities and strategies between Western multinationals and regional emerging market leaders.*

2023 yılında Türkiye'nin yaşadığı deprem deprem felaketlerinin ardından bilindiği üzere kentsel dönüşüm projeleri başta olmak üzere, deprem bölgesinin yeniden inşası planı devreye girdi. Bu nedenle 2023 yılında iç piyasayı canlandıran iç satış artışlarına ilave bir katkının 2024 yılında yaşanmayacağı, dolayısıyla iç satışların 2023 yılına benzer rakamlarda gerçekleşerek 2024 yılının daha durağan geçmesi beklenmektedir.

After the earthquake disasters Turkey experienced in 2023, the plan for the reconstruction of the earthquake zone, especially urban transformation projects, was put into effect. For this reason, it is expected that an additional contribution to the domestic sales increases that revitalised the domestic market in 2023 will not be experienced in 2024, therefore, domestic sales are expected to be similar to 2023 and 2024 is expected to be more stagnant.

Dış piyasada enerji maliyet artışları ve global piyasalarda yaşanabilecek dalgalanmalar olmazsa sektörün bu yılı da hem ihracat hem iç piyasada 2023 yılıyla aynı seviyede tamamlayacağı düşünülmektedir.

Ancak, İran, Irak, Yemen ve yakın coğrafyamızda son günlerde cereyan eden çatışmalara baktığımızda, yeni bir bölgesel türbülansa da hazırlıklı olmamız gerekmektedir.

Türk Çimento Sektörü; yeşil dönüşüme uyum, alternatif yakıt ve hammadde kullanımı, enerji verimliliği, dijitalizasyon gibi önemli konular üzerinde yoğunlaşarak düşük karbonlu üretim noktasında öncü sektörler arasında yer almaktadır.

Son dönemde, ulusal ve uluslararası gelişmeler ışığında, sektöre ilişkin yapılan değerlendirmelerden de görüleceği üzere; iklim değişikliği ile mücadelede sektörel dönüşümün sağlanmasına yönelik gelişmelerin hızlanacağı ve gerek kamu gerekse sektör gündeminde öncelikli başlık olarak devam edeceği öngörülmektedir.

Öte yandan 2053 sıfır emisyon hedefine ulaşmak üzere, ülkemizde yayınlanacak İklim Kanunu ve karbon emisyonlarına ilişkin olarak kurulacak emisyon ticaret sistemi kapsamında, çimento üreticileri için belirsizliklerin artacağı ve dönüşüm için finansman ihtiyacının yaşanacağı bir sürecin başladığı döneme doğru yol alınmaktadır.

If there are no energy cost increases in the foreign market and fluctuations in global markets, the sector is expected to complete this year at the same level as 2023 in both export and domestic markets.

However, when we look at the recent conflicts in Iran, Iraq, Yemen and our neighbouring geography, we should be prepared for a new regional turbulence.

Turkish Cement Sector is among the leading sectors in low carbon production by focusing on important issues such as compliance with green transformation, use of alternative fuels and raw materials, energy efficiency and digitalisation.

As can be seen from the assessments made on the sector in the light of recent national and international developments, it is foreseen that the developments towards ensuring sectoral transformation in the fight against climate change will accelerate and will continue to be a priority item on both the public and sector agenda.

On the other hand, within the scope of the Climate Law to be published in our country and the emission trading system to be established regarding carbon emissions in order to reach the 2053 zero emission target, we are heading towards a period in which uncertainties will increase for cement producers and the need for financing for transformation will be experienced.

2023 yılında da gündemde en çok yer alan konu, 1 Ekim’de yürürlüğe giren Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ve buna bağlı olarak düşük karbonlu çimento üretimi konuları oldu.

Avrupa Birliği Yeşil Mutabakat kapsamında, 1 Ekim 2023 itibari ile geçiş süreci başlayan Sınırdaki Karbon Düzenlemesi, AB’ye ihraç edilen çimento ve çimento hammaddesi olan klinkerin karbon yoğunluğunun düşürülmesini gerektirmektedir. Şu anda sadece AB pazarında yürürlüğe giren bu uygulamanın, AB, Amerika Birleşik Devletleri ve diğer gelişmiş ülkelerin ortak hareketi ile diğer pazarlarımıza yayılma ve ticareti kısıtlayıcı bir unsur olma riski bulunmaktadır.

Yeşil dönüşümün vazgeçilmezi olan düşük karbonlu üretimi geliştirebilmek için düşük karbonlu çimentonun iç pazarda tüketimini artırmak üzere, kamu ile iş birliği geliştirilmektedir. Hedef, bu tip çimentoların kamu ihalelerinde kullanılmasına olanak sağlamaktır. Üretimde karbon azaltımı için en önemli nokta alternatif yakıt kullanımını artırmak olacaktır.

In 2023, the most prominent issue on the agenda was the Border Carbon Adjustment Mechanism, which entered into force on 1 October, and the related low-carbon cement production.

Within the scope of the European Union Green Deal, the Carbon Border Adjustment Mechanism, whose transition period started as of 1 October 2023, requires the reduction of the carbon intensity of cement and clinker, which is the raw material of cement, exported to the EU. This is currently only effective in the EU market, however, with the joint action of the EU, the United States and other developed countries, there is a risk of spreading to our other markets and becoming a trade-restrictive factor.

In order to develop low-carbon production, which is indispensable for green transformation, cooperation with the public sector is being developed to increase the consumption of low-carbon cement in the domestic market. The target is to enable the use of this type of cement in public tenders. The most important point for carbon reduction in production will be to increase the use of alternative fuels.

Düşük karbonlu üretim yolculuğunda karbon yakalama ve depolama ile hidrojen kullanımı gibi yeni nesil teknolojiler de sektörle entegre olmaya başladı. Ancak bu teknolojilere geçişin bir ülke politikası haline gelmesiyle ve diğer sektörlerle iş birliğinde sürdürülmesiyle daha çok yol alabileceği düşünülmektedir.

Büyük yatırımlar gerektiren karbon yakalama ve depolama ile yeşil hidrojenin alternatif yakıt olarak kullanımının sağlanması orta vadede sektöre faydalı olacaktır.

2024 yılında, 1 yeni tesis ve 1 kapasite artırımı yatırımının devreye girmesini bekliyoruz. Bununla birlikte enerji verimliliği ve çevresel yatırımların devam edeceği tahmin ediliyor.

In the low-carbon production journey, new generation technologies such as carbon capture and storage and hydrogen utilisation have started to be integrated with the sector. However, it is thought that the transition to these technologies can make more progress if it becomes a national policy and continues in cooperation with other sectors.

Carbon capture and storage, which require large investments, and the use of green hydrogen as an alternative fuel will be beneficial to the sector in the medium term.

We anticipate 1 greenfield and 1 brownfield investment to be operational in 2024. Energy efficiency and environmental investments, on the other hand, are expected to continue.

2023 Yılına Ait Bölgesel İstatistikler (Sadece TÜRKÇİMENTO Üyeleri)
Regional Statistics for the year 2023 (Data for TÜRKÇİMENTO Members only)

2023 Yılı Çimento Üretimi-İç Satış-İhracat İstatistikleri (ton)
Statistics of Cement Production-Domestic Sales-Exports in 2023 (tons)

Bölgeler / Regions	Üretim / Production	İç Satış / Domestic Sales	İhracat / Exports
Marmara / Marmara	19.998.368	14.834.256	4.995.011
Ege / Aegean	7.892.910	6.268.007	1.643.553
Akdeniz / Mediterranean	20.241.522	12.127.052	7.245.027
Karadeniz / Black Sea	7.949.399	7.096.197	655.006
İç Anadolu / Central Anatolia	13.291.297	13.093.810	45.007
Doğu Anadolu / East Anatolia	5.620.163	5.720.725	41.419
G. Doğu Anadolu / S. East Anatolia	6.457.406	5.852.100	597.825
TOPLAM / TOTAL	81.451.065	64.992.147	15.222.848

2023 Yılı Klinker Üretimi-İhracat-İthalat İstatistikleri (ton)
Statistics of Clinker Production-Exports-Imports in 2023(tons)

Bölgeler / Regions	Üretim / Production	İhracat / Exports	İthalat / Imports
Marmara / Marmara	18.297.495	925.798	
Ege / Aegean	7.428.114	922.811	
Akdeniz / Mediterranean	17.400.024	1.068.384	66.400
Karadeniz / Black Sea	6.904.252	361.441	
İç Anadolu / Central Anatolia	12.306.065	147.780	
Doğu Anadolu / East Anatolia	5.006.303	422.326	
G. Doğu Anadolu / S. East Anatolia	5.687.850	109.219	
TOPLAM / TOTAL	73.030.103	3.957.759	66.400

2023 Yılı Kapasite Miktarları (ton)		
Capacity Volumes in 2023 (tons)		
Türkiye Toplamı / All factories in Turkey		
Bölgeler / Regions	Klinker Kapasitesi / Clinker Capacity	Çimento Kapasitesi / Cement Capacity
Marmara / Marmara	21.876.050	32.058.604
Ege / Aegean	9.099.750	14.517.755
Akdeniz / Mediterranean	24.819.200	35.139.297
Karadeniz / Black Sea	11.099.550	20.648.268
İç Anadolu / Central Anatolia	15.159.540	21.972.832
Doğu Anadolu / East Anatolia	7.617.390	12.446.780
G. Doğu Anadolu / S. East Anatolia	7.677.450	11.458.133
TOPLAM / TOTAL	97.348.930	148.241.669

2023 Yılı Kapasite Kullanım Oranları (%)		
Rate of Capacity Utilisation in 2023 (%)		
Sadece TÜRKÇİMENTO Üyeleri / Only TÜRKÇİMENTO Members		
Bölgeler / Regions	Klinker / Clinker	Çimento / Cement
Marmara / Marmara	91,37	66,53
Ege / Aegean	81,63	59,20
Akdeniz / Mediterranean	76,25	61,38
Karadeniz / Black Sea	75,71	44,25
İç Anadolu / Central Anatolia	81,18	62,04
Doğu Anadolu / East Anatolia	65,72	45,15
G. Doğu Anadolu / S. East Anatolia	74,09	56,36
TOPLAM / TOTAL	79,80	58,32

2023 Yılı Çimento Fabrikaları İstihdam Durumu / Number of Employees in the Cement

Bölgeler / Regions	Yönetici / Manager		Mühendis / Engineer
	Teknik / Technical	İdari / Administrative	
Marmara / Marmara	132	116	92
Ege / Aegean	65	65	88
Akdeniz / Mediterranean	163	104	138
Karadeniz / Black Sea	66	42	63
İç Anadolu / Central Anatolia	109	54	105
Doğu Anadolu / East Anatolia	44	44	66
G. Doğu Anadolu / S. East Anatolia	55	25	47
TOPLAM / TOTAL	634	450	599

2023 Yılı İç Satışları Satış Dağılımı (ton) / Domestic Sales due to Market Segments in 2023 (ton)

Bölgeler / Regions	Toplam Satış / Total Sales	Hazır Beton / Ready-Mix Concrete	%	İnşaat Şirketleri / Construction Firms	%
Marmara / Marmara	14.834.256	8.506.530	57,34	328.150	2,21
Ege / Aegean	6.268.007	3.130.968	49,95	297.348	4,74
Akdeniz / Mediterranean	12.127.052	4.238.399	34,95	346.045	2,85
Karadeniz / Black Sea	7.096.197	2.635.609	37,14	264.582	3,73
İç Anadolu / Central Anatolia	13.093.810	7.556.607	57,71	599.482	4,58
Doğu Anadolu / East Anatolia	5.720.725	2.460.513	43,01	472.309	8,26
G. Doğu Anadolu / S. East Anatolia	5.852.100	2.146.298	36,68	95.022	1,62
TOPLAM / TOTAL	64.992.147	30.674.924	47,20	2.402.938	3,70

t Sector in 2023

Teknisyen / Technician	Memur / Official	İşçi / Worker		Toplam / Total	Müteahhit Elemanları/ Contractors
		Düz / Non-qualified	Kalifiye / Qualified		
157	268	686	1.198	2.649	866
36	162	110	870	1.396	626
122	349	1.214	675	2.765	907
81	170	397	664	1.483	745
157	172	407	620	1.624	1.277
104	101	353	434	1.146	340
78	149	261	511	1.126	478
735	1.371	3.428	4.972	12.189	5.239

s)

Müteahhit / Contractor	%	Prefabrik / Precast	%	Bayi / Distributor	%	Kamu / Public	%	Diğer / Other	%
619.730	4,18	251.409	1,69	4.031.957	27,18	21.898	0,15	1.074.582	7,24
606.548	9,68	131.083	2,09	1.670.902	26,66	132.699	2,12	298.459	4,76
341.821	2,82	347.216	2,86	6.322.379	52,13	66.134	0,55	465.058	3,83
322.763	4,55	204.521	2,88	3.153.437	44,44	55.783	0,79	459.502	6,48
364.167	2,78	1.216.672	9,29	2.055.635	15,70	48.595	0,37	1.252.652	9,57
271.498	4,75	306.189	5,35	2.161.727	37,79	15.239	0,27	33.250	0,58
263.038	4,49	161.804	2,76	3.037.489	51,90	105.608	1,80	42.841	0,73
2.789.565	4,29	2.618.894	4,03	22.433.526	34,52	445.956	0,69	3.626.344	5,58

2023 Yılı İç Satışların Ambalaj Durumuna Göre Dağılımı (ton) / Domestic Sales by De

Bölgeler / Regions	Toplam İç Satışlar / Total Domestic Sales
Marmara / Marmara	14.834.256
Ege / Aegean	6.268.007
Akdeniz / Mediterranean	12.127.052
Karadeniz / Black Sea	7.096.197
İç Anadolu / Central Anatolia	13.093.810
Doğu Anadolu / East Anatolia	5.720.725
G. Doğu Anadolu / S. East Anatolia	5.852.100
TOPLAM / TOTAL	64.992.147

2023 Yılı Dış Satışların Ambalaj Durumuna Göre Dağılımı (ton) / Exports by Packaging Typ

Bölgeler / Regions	Toplam İhracat / Total Exports	Torbalı / Bagged	%
Marmara / Marmara	4.995.011	0	0,00
Ege / Aegean	1.643.553	3.027	0,18
Akdeniz / Mediterranean	7.245.027	809.935	11,18
Karadeniz / Black Sea	655.006	1.362	0,21
İç Anadolu / Central Anatolia	45.007	11.770	26,15
Doğu Anadolu / East Anatolia	41.419	38.596	93,18
G. Doğu Anadolu / S. East Anatolia	597.825	265.740	44,45
TOPLAM / TOTAL	15.222.848	1.130.430	7,43

Delivery Type in 2023 (tons)			
Torbalı / Bagged	%	Dökme / Bulk	%
1.537.191	10,36	13.297.065	89,64
701.392	11,19	5.566.615	88,81
2.461.270	20,30	9.665.782	79,70
1.152.948	16,25	5.943.249	83,75
1.504.188	11,49	11.589.622	88,51
1.203.978	21,05	4.516.747	78,95
1.219.563	20,84	4.632.537	79,16
9.780.530	15,05	55.211.617	84,95

Delivery Type in 2023 (tons)					
Dökme / Bulk	%	Sling	%	Big-Bag	%
4.741.854	94,93	25.872	0,52	227.285	4,55
1.039.442	63,24	315.158	19,18	285.926	17,40
4.584.253	63,27	543.893	7,51	1.306.946	18,04
566.336	86,46	43.692	6,67	43.616	6,66
13.641	30,31	18.906	42,01	690	1,53
2.823	6,82	0	0,00	0	0,00
317.504	53,11	0	0,00	14.581	2,44
11.265.853	74,01	947.521	6,22	1.879.044	12,34

2023 Yılı Çimento İhracatı / Cement Exports in 2023

ABD / USA	7.109.249	FRANSA / FRANCE	4.752
İSRAİL / ISRAEL	3.486.872	EKVATOR GİNESİ / EQUATORIAL GUINEA	4.216
SURİYE / SYRIA	962.560	DANİMARKA / DENMARK	4.212
HAİTİ / HAITI	647.423	TANZANYA / TANZANIA	3.543
İTALYA / ITALY	498.829	AZERBAYCAN / AZERBAIJAN	2.808
BULGARİSTAN / BULGARIA	349.953	BAHAMA / BAHAMA	2.600
ARNAVUTLUK / ALBENIA	288.250	ESTONYA / ESTONIA	2.540
ROMANYA / ROMANIA	228.138	UKRAYNA / UKRAINE	2.338
KANADA / CANADA	221.573	İRLANDA / IRELAND	2.128
K.K.T.C. / T.R.N.C.	207.991	NİJERYA / NIGERIA	2.075
YUNANİSTAN / GREECE	146.522	LİBERYA / LIBERIA	1.512
GÜRCİSTAN / GEORGIA	135.956	MALTA / MALTA	1.265
MEKSİKA / MEXICO	113.010	FİNLANDİYA / FINLAND	1.073
BREZİLYA / BRAZIL	109.230	KOLOMBİYA / COLOMBIA	1.011
IRAK / IRAQ	96.866	SENEGAL / SENEGAL	923
RUSYA / RUSSIA	69.552	GÜNEY AFRİKA / SOUTH AFRICA	894
GUYANA	62.445	KOSOVA / KOSOVO	800
SURİNAM / SURINAM	61.094	BOLİVYA / BOLIVIA	776
FAS / MOROCCO	53.613	S.ARABİSTAN / S.ARBABIA	504
B.BRİTANYA / U.K.	53.066	PORTEKİZ / PORTUGAL	453
SIERRA-LEONE	42.563	G.KORE / S.KOREA	405
YEMEN / YEMEN	32.269	PANAMA / PANAMA	399
GAMBİYA / GAMBIA	31.784	VENEZUELLA / VENEZUELA	336
YUMURTALIK FREE-TRADE ZONE	29.956	BENİN / BENIN	250
HOLLANDA / NETHERLANDS	19.103	URUGUAY / URUGUAY	239
SİRBİSTAN / SERBIA	17.850	TRİNİDAD TOBAGO / TRINIDAD TOBAGO	218
İZLANDA / ICELAND	17.325	MOZAMBİK / MOZAMBIQUE	196
JAMAİKA / JAMAICA	14.055	TÜRKMENİSTAN / TURKMENISTAN	182
GRENADA	12.004	TOGO / TOGO	168
İSPANYA / SPAIN	9.220	KONGO / CONGO	154
PERU / PERU	9.206	KATAR / QATAR	140
KOSTA RİKA / COSTA RİCA	8.413	SOMALİ	140
LİBYA / LIBYA	6.906	BARBADOS / BARBADOS	135
ŞİLİ / CHILE	5.931	EL SALVADOR / EL SALVADOR	133
DOMİNİK CUM. / DOMINIC REP.	5.320	YENİ ZELLANDA / NEW ZEALAND	131
ARJANTİN / ARGENTINA	5.004	ETİYOPYA / ETHIOPIA	107
EKVATOR / ECUADOR	4.875	MAURİTİUS / MAURITIUS	80
ABHAZYA / ABHAZYA	4.810	S / SRI LANKA	56

ST. LUCIA	55
ÖZBEKİSTAN / UZBEKISTAN	35
MALİ / MALI	28
MORİTANYA / MORITANIA	28
HİNDİSTAN / INDIA	27
GİNE / GUINEA	26
ALMANYA / GERMANY	21
TOPLAM / TOTAL	15.222.898

2023 Yılı Klinker İhracatı / <i>Clinker Exports in 2023</i>	
İSPANYA / SPAIN	567.225
BELÇİKA / BELGIUM	422.654
İTALYA / ITALY	338.535
K.K.T.C. / T.R.N.C.	307.203
ABD / USA	260.678
ROMANYA / ROMANIA	239.169
FRANSA / FRANCE	223.720
İSRAİL / ISRAEL	223.235
FİLDİŞİ SAHİLİ / IVORY COAST	205.267
GANA / GHANA	187.368
GİNE / GUINEA	167.330
DOMİNİK CUM. / DOMINIC REP.	153.450
ARNAVUTLUK / ALBENIA	144.150
YUNANİSTAN / GREECE	102.195
BREZİLYA / BRAZIL	97.236
KOLOMBİYA / COLOMBIA	61.600
AFGANİSTAN / AFGHANISTAN	42.890
GAMBİYA / GAMBIA	38.215
LİBERYA / LIBERIA	37.800
KANADA / CANADA	35.000
MORİTANYA / MORITANIA	34.630
KAMERUN / CAMEROON	29.450
BULGARİSTAN / BULGARIA	24.750
GÜRCİSTAN / GEORGIA	7.429
SLOVAKYA / SLOVAKIA	5.000
ABHAZYA / ABHAZYA	1.580
TOPLAM / TOTAL	3.957.759

2023 Yılı İç Satışlarının Cinslerine Göre Bölgesel Dağılımı (ton) /
Domestic Sales due to Cement Types in 2023 (tons)

TON		Marmara/ Marmara	Ege/ Aegean	Akdeniz/ Mediterranean	Karadeniz/ Black Sea	İç Anadolu/ Central Anatolia	Doğu Anadolu/ East Anatolia	G.Doğu Anadolu/ S.East Anatolia	TOPLAM/ TOTAL	
		14.834.256	6.268.007	12.127.052	7.096.197	13.093.810	5.720.725	5.852.100	64.992.147	
CEM I		32,5								
		%								
		42,5	8.652.649	2.112.868	7.123.739	3.867.939	3.520.997	3.866.621	1.846.403	30.991.216
		%	58,33	33,71	58,74	54,51	26,89	67,59	31,55	47,68
		52,5	87.008	15.795	352.497	119	171.252		1.700.204	2.326.875
	%	0,59	0,25	2,91	0,00	1,31		29,05	3,58	
A-S		42,5	748.812		457.964	18.456	480.441			1.705.673
		%	5,05		3,78	0,26	3,67			2,62
B-S		42,5	703.140							703.140
		%	4,74							1,08
A-P		52,5			984.032					984.032
		%			8,11					1,51
A-V		42,5				130.024				130.024
		%								
		52,5	556.680							556.680
	%	3,75								0,86
A-W		42,5		504	142.031			138.556		281.091
		%		0,01	1,17			2,42		0,43
A-L		42,5	27			815.554	2.347.311	223.032		3.385.924
		%	0,00			11,49	17,93	3,90		5,21
B-L		32,5			28.139			4.556		32.695
		%			0,23			0,08		0,05
		42,5					615			615
		%					0,00			0,00
A-LL		32,5			54.070					54.070
		%			0,45					0,08
		42,5	287.880	1.024.688	1.704	144.360	3.425.062	109.309	318.663	5.311.666
		%	1,94	16,35	0,01	2,03	26,16	1,91	5,45	8,17
		52,5				146.422				146.422
	%				1,21				0,23	
B-LL		32,5	250.223	2.793	3.298		62.789		105.378	424.481
		%	1,69	0,04	0,03		0,48		1,80	0,65
		42,5	2.796		32.785		3342			38.923
		%	0,02		0,27		0,03			0,06
A-M		42,5	1.986.847	39.192	573.143	1.012.621	1.899.119	632.125	745.352	6.888.399
		%	13,39	0,63	4,73	14,27	14,50	11,05	12,74	10,60
		52,5	176.989						262.388	439.377
		%	1,19						4,48	0,68
B-M		32,5	73.898		118.193	101.811	10.890	221.298	49.521	575.611
		%	0,50		0,97	1,43	0,08	3,87	0,85	0,89
		42,5	288.653	2.367.266	90.178				284.351	3.030.448
		%	1,95	37,77	0,74				4,86	4,66

	C-M	32,5		89.779	291.337		151.591		199.236	731.943
		%		1,43	2,40		1,16		3,40	1,13
		42,5		2.517						2.517
		%		0,04						0,00
CEM III	A	32,5				4.783				4.783
		%				0,07				0,01
		42,5			329.128	32.518				361.646
		%			2,71	0,46				0,56
	B	32,5				46.508				46.508
		%				0,66				0,07
CEM IV	A	32,5					70.717			70.717
		%					0,54			0,11
		42,5	35.890	13.034						48.924
		%	0,24	0,21						0,08
		52,5	8.828							8.828
		%	0,06							0,01
	B	32,5	686.529	85.690	1.013.527	780.635	768.811	374.627	306.019	4.015.838
		%	4,63	1,37	8,36	11,00	5,87	6,55	5,23	6,18
		42,5		513.764			139.023	150.601		803.388
		%		8,20			1,06	2,63		1,23
CEM V	A	32,5	204.349		149.677					354.026
		%	1,38		1,23					0,54
	B	32,5	82.443							82.443
		%	0,56							0,13
CEM VI	S-L	32,5				18.856				18.856
		%				0,27				0,03
	S-LL	32,5			218.111					218.111
		%			1,80					0,34
Diğer / Other		32,5	587		12.559	122.013	17.545		34.585	187.289
		%	0,00		0,10	1,72	0,13		0,59	0,29
		42,5	28		4.518		24.305			28.851
		%	0,00		0,04		0,19			0,04
		52,5		117						117
		%		0,00						0,00

2023 Yılı Dış Satışlarının Cinslerine Göre Bölgesel Dağılımı (ton) /
Foreign Sales due to Cement Types in 2023 Regionally (tons)

TON		Marmara/ Marmara	Ege/ Aegean	Akdeniz/ Mediterranean	Karadeniz/ Black Sea	İç Anadolu/ Central Anatolia	Doğu Anadolu/ East Anatolia	G.Doğu Anadolu/ S.East Anatolia	TOPLAM/ TOTAL	
		4.995.011	1.643.553	7.245.027	655.006	45.007	41.419	597.825	15.222.848	
CEM I		32,5		239.142					239.142	
		%		3,30					1,57	
		42,5	2.504.479	673.101	3.088.972	220.412		3.137	788	6.490.889
		%	50,14	40,95	42,64	33,65		7,57	0,13	42,64
		52,5	2.366.671	507.316	2.483.617		45.007		283.194	5.685.805
	%	47,38	30,87	34,28		100,00		47,37	37,35	
CEM II	A-P	42,5		8.728					8.728	
		%		0,12					0,06	
	A-W	52,5		96.150					96.150	
		%		5,85					0,63	
	A-L	42,5		4.962	5.104	9.064			19.130	
		%		0,30	0,07	1,38			0,13	
		52,5			161.576				161.576	
		%			2,23				1,06	
	A-LL	42,5	36.450		39.563				76.013	
		%	0,73		0,55				0,50	
	B-L	32,5	1.737		133.983				135.720	
		%	0,03		1,85				0,89	
		42,5	285						285	
		%	0,01						0,00	
	A-LL	42,5	67.900		1.553	707			70.160	
		%	0,92		0,02	0,16			0,38	
	B-LL	32,5	2.179		463				126.751	129.393
		%	0,03		0,01				12,49	0,70
		42,5	888		58.796					59.684
		%	0,01		0,68					0,32
A-M	32,5			770.027					770.027	
	%			10,63					5,06	
	42,5	48.819	33.407	219.424	37.800		37.458	98.672	475.580	
	%	0,98	2,03	3,03	5,77		90,44	16,51	3,12	
	52,5	4.633							4.633	
	%	0,09							0,03	
B-M	32,5			44.851			824		45.675	
	%			0,62			1,99		0,30	
	42,5	29.800	293.052	11.895				193.753	528.500	
	%	0,60	17,83	0,16				32,41	3,47	

CEM III	A	32,5			27.715				27.715
		%			0,38				0,18
CEM IV	A	42,5			2.300				2.300
		%			0,03				0,01
	B	32,5	2.001	35.565					37.566
		%	0,04	2,16					0,25
CEM V	A	32,5	108						108
		%	0,00						0,00
Diğer / Other		32,5			8.130			21.418	29.548
		%			0,11			3,58	0,19
		42,5	28			387.730			387.758
		%	0,00			59,19			2,55

Kullanılan Kaynaklar / Sources which have been used

BBC

IA CEMENT

ICR – CEMNET

IMF

İMSAD

Nasıl Bir Ekonomi

Onfield

SBB

TCMB

TEPAV

TMB

TÜİK

WCA

investing.com

Bloomberg.com

International Cement Review

İnşaat Malzemeleri Sanayicileri Derneği

On Field Investment Research

Strateji ve Bütçe Başkanlığı

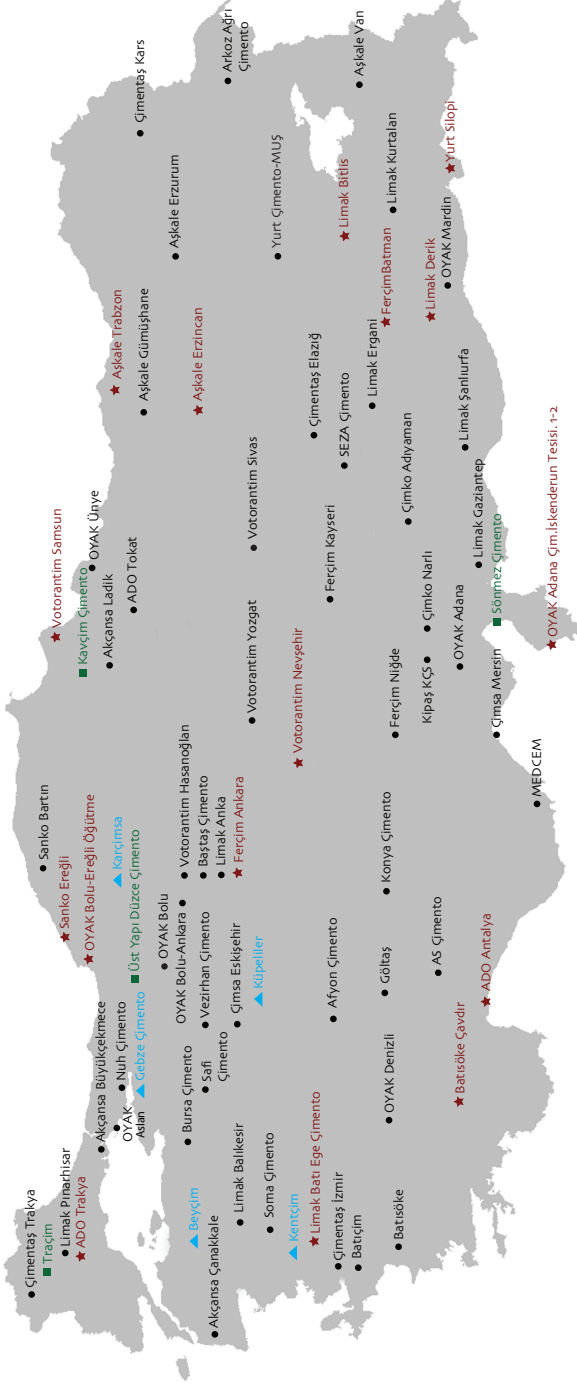
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı

Türkiye Müteahhitler Birliği

Türkiye İstatistik Kurumu

World Cement Association

★ TÜRKÇİMENTO Üyesi Öğütme Tesisleri/ TÜRKÇİMENTO Member Grinding Units (16)

▲ TÜRKÇİMENTO Üyesi Olmayan Öğütme Tesisleri/ TÜRKÇİMENTO Non-Member Grinding Units (5)

● TÜRKÇİMENTO Üyesi Entegre Fabrikalar/ TÜRKÇİMENTO Member Integrated Plants (52)

■ TÜRKÇİMENTO Üyesi Olmayan Entegre Fabrikalar/ TÜRKÇİMENTO Non-Member Integrated Plants (4)

TÜRKCİMENTO

AR-GE ENSTİTÜSÜ

KALİTE VE ÇEVRE KURULU

*COUNCIL FOR QUALITY
AND ENVIRONMENT*

